

Impacte econòmic d'esdeveniments de cultura popular i tradicional a Catalunya: Festa Major de Sant Martíà a Banyoles

ÍNDEX

- 1. Informació prèvia i agraïments**
- 2. Resum d'evidències i conclusions**
- 3. Resum de resultats**
- 4. La Festa Major de Banyoles**
 - 4.1. Sant Martirià 2014**
 - 4.2. Activitats lligades a la sardana i a les cobles**
 - 4.3. Barraques**
- 5. Estructura cultural i associativa de Banyoles**
 - 5.1. Les entitats culturals de Banyoles**
 - 5.2. El Foment de Banyoles**
 - 5.3. Barraques**
- 6. Valors culturals i socials de Sant Martirià**
 - 6.1. Valors culturals i socials de les activitats sardanistes**
 - 6.2. Valors culturals i socials de les Barraques**
- 7. Estructura econòmica i del turisme del Pla de l'Estany**
- 8. Valors econòmics de la festa de Sant Martirià**
 - 8.1. Valors econòmics de les activitats sardanistes**
 - 8.2. Valors econòmics de Barraques**

- 9. Metodologia de càlcul de l'impacte econòmic**
- 10. Àrea d'influència econòmica de Banyoles**
- 11. Recompte de visitants**
 - 11.1. Recompte de visitants a les activitats sardanistes**
 - 11.1.1. Dissabte**
 - 11.1.2 Diumenge**
 - 11.2. Recompte de visitants a les Barraques**
 - 11.3. Total d'assistents a la Festa Major de Sant Martírià**
- 12. Càlcul de l'impacte econòmic**
 - 12.1. Efecte directe**
 - 12.2. Efecte vinculant**
 - 12.2.1. Resultats de l'enquesta als assistents**
 - 12.2.1.1 Perfil dels assistents**
 - 12.2.1.2. Despesa mitjana diària i distribució del consum**
 - 12.2.1.3. Allotjament**
 - 12.2.2. Càlcul de l'efecte vinculat**
 - 12.3. Efecte induït**
 - 12.4. Impacte econòmic total**

13. Impacte econòmic per sectors

13.1. Ingressos per sectors

13.1.1. Contribució dels visitants de fora del Pla de l'Estany

13.1.2. Contribució dels veïns del Pla de l'Estany

13.2. Contribució a la renda del Pla de l'Estany

13.3. Factor multiplicador de la despesa pública

13.4. Factor multiplicador del pressupost

14. Dades demogràfiques dels visitants

14.1. Procedència

14.2. Edat

14.3. Acompanyants

14.4. Serveis utilitzats pels participants a la festa

15. Annexos

15.1. Treball de camp

15.2. Persones entrevistades

15.3. Qüestionari

15.4. Documentació utilitzada

1. Informació prèvia i agraïments

Aquest informe tècnic es basa en la informació aconseguida a partir d'entrevistes, enquestes i dades obtingudes a Banyoles al mes d'octubre de 2014. Els càlculs de l'impacte econòmic s'han fet utilitzant com a base el *Protocol d'avaluació de l'impacte econòmic d'esdeveniments i institucions culturals* dels professors de la Universitat de Girona Modest Fluvià Font (investigador responsable), Ricard Rigall i Torrent i Albert Saló Mayolas i editat pel Gabinet Tècnic del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Aquesta metodologia s'ha complementat amb la considerable bibliografia disponible (vegeu annex 4) i amb l'ajut dels tècnics del Gabinet Tècnic del Departament de Cultura.

Les enquestes als assistents a la festa han estat una font d'informació important per a l'elaboració de l'informe. Amb el suport de l'Ajuntament de Banyoles, de Foment de Banyoles i de l'Agrupació Barraques, s'han pogut fer 380 enquestes als visitants el divendres, el dissabte i el diumenge de la festa, que han proporcionat les dades indispensables per calcular l'impacte econòmic i altres dades necessàries per conèixer en profunditat la realitat dels visitants durant aquests dies de festa popular. Paral·lelament, s'han fet entrevistes a una selecció representativa de persones vinculades a la vida cultural, social i econòmica de Banyoles i el Pla de l'Estany, per recollir opinions i experiències de la gent que ha viscut el dia a dia del desenvolupament econòmic i cultural local.

Els resultats del treball tècnic són prou conclouents i demostren els vincles estrets que hi ha entre les festes populars, la cultura i l'economia a la comarca del Pla de l'Estany. També confirmen la validesa de la metodologia utilitzada i obren vies per universalitzar els càlculs dels impactes econòmics en altres esdeveniments de cultura popular i tradicional similars a Catalunya. Aquest treball mostra que la cultura, a part de tenir un valor intrínsec, col·labora al desenvolupament social i econòmic de la comarca. L'avaluació i la mesura dels valors que la Festa Major de Sant Martírià aporta a l'economia, la cultura i la societat ofereixen informació útil per a la millora de la gestió de l'esdeveniment, la presa de decisions polítiques i l'assignació de recursos.

El document tècnic està estructurat en dues parts: la primera recull valoracions de tipus qualitatiu inspirades en les entrevistes i la bibliografia obtinguda de Banyoles i comarca, i la segona part és de tipus quantitatiu i recull els càlculs per obtenir els valors de l'impacte econòmic.

Per finalitzar, cal agrair la bona disposició de totes les persones que han col·laborat en el treball tècnic, especialment s'ha d'agrair el suport rebut per part de l'Ajuntament de Banyoles, que ha facilitat en tot moment la informació i els contactes que se li han demanat. També cal agrair la bona predisposició i l'ajut a les persones representants de les entitats de cultura popular i tradicional de Banyoles, a les organitzacions gremials i als empresaris que han estat contactats.

2. Resum d'evidències i conclusions

A continuació es recullen de forma resumida les evidències principals que s'han constatat des del punt de vista quantitatiu i qualitatiu durant el treball. Posteriorment, a la resta d'apartats d'aquest informe, s'entrarà al detall dels diferents aspectes de la recerca.

El públic de la festa

La ciutat de Banyoles s'omple de visitants de fora de la comarca els dies de la festa que, juntament amb els veïns, fan que la població ascendeixi a un total de 20.587 persones el divendres, el dissabte i el diumenge de la festa. Del total de participants, el 60 % provenen de fora de la comarca i el 40 % són veïns del Pla de l'Estany. La proporció de persones de fora de la comarca es pot considerar superior al de la mitjana de visitants a la majoria de festes majors de Catalunya. Aquest fet es deu a la singularitat de les propostes de Competència de Cobles (CoCo) i Barraques, fet que incentiva que no només els participants locals s'interessin a participar-hi.

Els impactes econòmics

El càlcul de l'impacte econòmic s'ha fet utilitzant bàsicament el mètode dels models input-output. S'ha considerat com a àrea d'influència de l'esdeveniment la comarca del Pla de l'Estany, així, els visitants que originen impacte econòmic a causa de les seves despeses són aquells que provenen de fora de la comarca. La presència d'aquests visitants produeix un impacte econòmic pel consum que fan, principalment al sector de la restauració i a les barres de les Barraques. En aquests dos sectors de consum fan el 84 % de la seva despesa.

Una altra font d'impacte econòmic són les compres dels organitzadors dins la comarca que s'usen per preparar la festa. Amb tot, cal dir que els 27.725 euros de despesa directa de l'organització de la festa a la comarca representen un valor reduït. D'una banda, l'organització de la festa fa la majoria de les seves despeses fora de la comarca i, de l'altra, les persones que hi treballen són majoritàriament voluntàries.

En total s'ha calculat que l'impacte econòmic sobre la producció de la festa és de 571.942 euros per divendres, dissabte i diumenge, i que l'augment de la renda (o augment del VAB – valor afegit brut) és de 270.772 euros. Aquest valor de millora de la renda representa el 0,045 % de la renda total de la comarca. L'impacte econòmic multiplica per 5,9 la inversió que fan les institucions públiques a la festa i és 2,7 vegades el seu pressupost. En termes d'ocupació, l'impacte econòmic de la festa de Sant Martíà es tradueix en una creació neta de 7 llocs de treball.

La festa a Barraques origina finançament a les entitats de cultura popular i esportives de la ciutat per fer les seves actuacions ordinàries durant l'any. Aquest fet té la seva rellevància ja que representa una via de creixement i sostenibilitat del teixit associatiu de la ciutat.

L'organització de la festa

La festa de Sant Martírià té ingredients que fan que el seu impacte vagi més enllà del vessant econòmic i evidencien com la cultura i l'economia poden anar de la mà i complementar-se. La participació dels ciutadans de Banyoles com a voluntaris és molt elevada. La ciutat es caracteritza per tenir un moviment associatiu molt desenvolupat, que es vincula majoritàriament a entitats de cultura popular i tradicional. El tret característic i principal valor social de la Festa Major de Banyoles és que una gran part de les activitats estan organitzades per les entitats associatives de la ciutat. Tant la Competència de Cobles, que consta d'activitats al voltant del món de la sardana organitzades per Foment de Banyoles, com les Barraques, que són un conjunt d'activitats musicals, culturals i d'esbarjo, organitzades per un bon nombre d'entitats de Banyoles sota el paraigua de l'Agrupació Barraques, són el resultat directe de l'acció de la societat civil de Banyoles. En total 385 persones voluntàries participen directament en l'organització de la festa i al voltant de 1.000 formen part activa de les activitats.

Impacte social i cultural

La recerca ha evidenciat que, tant l'activitat de Competència de Cobles (CoCo) com les Barraques presenten un seguit de valors que afecten les comunitats dels veïns de Banyoles i dels visitants d'arreu. Aquests valors tenen impacte positiu sobre aquests grups socials, de manera que milloren la cultura del país i les relacions socials de les comunitats locals.

Pel que fa a les activitats de sardanes, presenten tres aspectes que es poden considerar d'alt valor social i cultural. D'una banda, són organitzades per una entitat cultural independent que propicia la participació de la ciutadania i el creixement de la cohesió comunitària. D'altra banda, l'activitat en si mateixa permet mantenir i desenvolupar una tradició cultural i artística com la sardana, representativa de la identitat de la cultura catalana. En tercer lloc, la tradició sardanista es consolida a la festa de Banyoles gràcies al desenvolupament artístic en el camp de la música de cobla i d'orquestra.

Quant a les activitats de Barraques, presenten també un seguit de valors culturals i socials necessaris per a la ciutadania de Banyoles i de Catalunya, ja que són un acte participatiu dels veïns de Banyoles agrupats en entitats culturals, socials i esportives. En segon lloc, la programació de les Barraques fomenta el pensament crític/alternatiu, i aporta elements per a la reflexió crítica sobre el món contemporani on vivim. En tercer lloc, la major part de la programació gira al voltant de la música en viu, que col·labora a la promoció de la música i dóna visibilitat als nous talents artístics. No s'ha entrat a mesurar l'abast o impacte d'aquests valors socials i culturals, tot i que s'ha pogut evidenciar que és elevat.

Limitacions del treball

Tot i que el treball de camp amb entrevistes i enquestes a peu d'activitat ha estat consistent, les dades obtingudes s'han de prendre com a estimacions subjectes a errors. En primer lloc, es pot considerar un error estadístic de prop del 5 % a causa de la mostra utilitzada per esbrinar les principals dades demogràfiques del públic i les pautes de consum a la festa. A més, poden afegir-se errors provocats pel sistema emprat per fer el recompte d'assistents de públic a Barraques. En aquest cas, i a causa de la manca de material visual per calcular la densitat de participants, s'ha hagut de recórrer a mètodes de recompte indirecte de més baixa fiabilitat. Amb tot, els resultats obtinguts es troben dins d'ordres de magnituds realistes i acceptables, una vegada comparats amb altres esdeveniments de característiques similars.

3. Resum de resultats

Recompte d'assistents

1. El total d'assistents el divendres, dissabte i diumenge de la festa ha estat de **20.587 persones**.
2. Es reparteixen entre **5.698 el divendres, 6.405 el dissabte i 8.484 el diumenge**.
3. Del total de participants a la festa, el 20 % ho va fer a la programació de cobles i sardanes i el **80 % a la de Barraques**.
4. El **56 % dels assistents provenen de fora de la comarca del Pla de l'Estany** i el 44 % són veïns de la comarca.
5. Del total de participants a la festa, el **18,6 % van pernoctar** al Pla de l'Estany i el **37,3 % van arribar i marxar** el mateix dia.

Impacte econòmic

6. L'impacte econòmic total de Sant Martíria 2014, en termes de producció, a la zona d'influència del Pla de l'Estany, ha estat de **571.942 euros**.
7. D'aquest, l'impacte econòmic vinculat (segons la despesa dels visitants) ha estat de **372.234 euros**. L'impacte directe (les despeses de l'organització de l'esdeveniment) ha estat de **27.725 euros**. L'impacte induït ha estat de **171.982 euros**.
8. El valor afegit brut o renda incorporat a la zona d'influència ha estat de **270.772 euros**.
9. Els **llocs de treball** generats a la zona d'influència han estat **7**.

10. L'impacte econòmic sobre la renda de la festa de Sant Martírià correspon al **0,045 % del total de la renda (VAB)** anual de la comarca del Pla de l'Estany.
11. La festa multiplica per **5,9 vegades la inversió pública** i **2,7 el pressupost**, en termes de producció.
12. La despesa mitjana per persona i dia dels assistents a la festa ha estat de **28,5 euros**. La dels visitants amb pernoctació, de **46,6 euros**; la dels visitants sense pernoctació, de **20 euros** i la dels veïns del Pla de l'Estany, de **28,5 euros**.
13. El **82 % de participants a la festa consumeix a les barres de Barraques** i el 38 % utilitza els serveis de restauració de la ciutat.
14. El sector de la **restauració**, incloent-hi les **barres de Barraques**, és el que més ingressos aconsegueix a la festa. Dels visitants de fora del Pla de l'Estany, el sector **ingressa 312.401 euros**.
15. Els veïns del Pla de l'Estany gasten a la festa **257.999 euros**.
16. Els veïns consumeixen al voltant de **216.529 euros a les barres de Barraques i a bars i restaurants**.

Dades demogràfiques

17. La majoria dels visitants de fora de la comarca provenen de les **comarques de Girona (74,5 %)**, seguits pels visitants de les **comarques de Barcelona (14,1 %)**.
18. **La comarca que més visitants aporta és el Gironès (44,6 %)**, seguida de la Garrotxa (11,1 %).
19. L'edat mitjana dels assistents a la festa de Sant Martírià ronda els **34 anys**.
20. Els visitants que **es queden a dormir ho fan majoritàriament a cases particulars** de familiars i amics (**63,3 %**) i a hotels i hostals (30,6 %).
21. L'estada mitjana dels visitants és de **2,22 nits de pernoctació** a Banyoles i comarca.
22. Les dades per conèixer el perfil dels visitants i calcular els impactes econòmics s'han obtingut a partir de **380 enquestes** fetes als assistents el divendres 17, el dissabte 18 i el diumenge 19 d'octubre de 2014. **L'error mostral resultant és del 4,98 %**.

4. La Festa Major de Banyoles

4.1. Sant Martirià 2014

La Festa Major de Sant Martirià 2014 a Banyoles va tenir lloc del dijous 16 d'octubre al dilluns 20 d'octubre de 2014. Com cada any, la festa va girar al voltant de dos eixos amb entitat pròpia i independents que presenten característiques diferenciades: els actes relacionats amb les sardanes i les cobles, i les Barraques. A més, l'Ajuntament de Banyoles integra dins la programació de la Festa Major un seguit d'activitats esportives, artístiques o de visualització del patrimoni de la ciutat.

El tret característic de les festes és que la major part de les activitats les organitzen les entitats associatives de la ciutat. D'una banda, la competició de sardanes i cobles l'organitza la Fundació Privada Foment de Banyoles, i de l'altra, l'Agrupació de Barraques, que integra un nombre variable d'entitats culturals de la ciutat, organitza les Barraques. A les festes, no obstant això, hi està involucrat gairebé tot el teixit associatiu de la ciutat.

4.2. Activitats lligades a la sardana i les cobles

L'entitat Foment de Banyoles organitza la secció de la festa que recull tot un seguit d'actes vinculats al món de la sardana, la música de cobla i orquestra, i la dansa de colles i esbarts. Amb tot, l'element que caracteritza i dóna singularitat a la festa és que la major part de les activitats es presenten en format competitiu. Els temes principals d'aquestes competicions que han estat tinguts en compte en aquest treball són tres: competència de cobles, competència d'orquestrats i competència de colles sardanistes.

Com a conseqüència de la seva trajectòria i el seu format diferenciador, Sant Martirià és una data rellevant del calendari d'activitats sardanistes per als amants de la sardana. Durant el dissabte i el diumenge de la festa hi ha una participació notable de gent de la ciutat i de fora. Si d'una banda les colles sardanistes d'arreu que hi participen ja aporten una quantitat notable de visitants, hi ha també una quantitat important de gent de les comarques gironines i de la resta de Catalunya atrets per la singularitat de l'esdeveniment sardanista.

Les activitats tenen lloc a la plaça Major i al pavelló de la Draga. Les primeres són gratuïtes i obertes a tot el públic mentre que al recinte tancat del pavelló es fan activitats amb entrada de pagament. A la plaça Major, s'hi fan les ballades de sardanes: competència de cobles joves, concurs de colles sardanistes i competència de cobles grans. Al pavelló, s'hi fan els concerts d'orquestrats i cobles, l'espectacle de dansa i ball de Festa Major. Els actes relatius a la sardana i les cobles estan finançats pel Foment de Banyoles a partir dels ajuts que rep per part de l'Ajuntament i, en menor mesura, de la Diputació de Girona, i pels ingressos propis que provenen de la venda d'entrades i la publicitat.

4.3. Barraques

Les Barraques són una iniciativa d'entitats de Banyoles per oferir una programació musical i un espai cultural i d'esbarjo els dies de la Festa Major de Sant Martíà. Les Barraques van néixer fa 30 anys, en plena transició política, com a reacció de grups de joves de Banyoles per programar activitats de Festa Major en un espai independent. A més de la vessant musical i performativa, les Barraques són un espai de reivindicació social, on els temes lligats a la realitat social i nacional de Catalunya tenen un protagonisme preferent. En aquest sentit, el pregó de Barraques i el seu lema anual constitueixen signes d'identitat ja consolidats. L'any 2014 el lema de Barraques ha estat "Som el poble, tenim el poder". Aquest aspecte reivindicatiu és un dels principals valors de les Barraques de Banyoles.

Les Barraques no són un fenomen aïllat a les comarques gironines. El concepte de festa definit a Barraques té l'antecedent de les *txosnas* del País Basc i a les comarques gironines es va desenvolupar ràpidament en diverses ciutats al mateix temps que a Banyoles. Actualment, Girona, Figueres i Besalú, entre d'altres, tenen també espais a les seves festes en la mateixa línia que les Barraques de Banyoles.

Les Barraques han anat evolucionant en el transcurs dels temps. En l'aspecte musical, els seus inicis estaven lligats al punk i al rock més radical. Els canvis produïts s'entenen per la mateixa evolució de la música catalana en la seva vessant més folk. El punk atreïa un perfil molt determinat de visitants, que s'ha anat eixamplant a mesura que s'obria la programació musical cap a estils amb audiències més diverses i intergeneracionals. En els darrers anys, aquest canvi també ha estat produït per la voluntat dels col·lectius organitzadors d'obrir l'espai a la resta de població que potser no se sentia identificada amb l'activitat musical. Amb tot, els organitzadors consideren que l'aspecte reivindicatiu no s'ha perdut, més aviat s'ha incrementat, ja que el seu missatge arriba a un major nombre de població.

Les activitats culturals i de debat crític s'han anat multiplicant i les anomenades activitats a peu de barraca han anat adquirint un major protagonisme i consistència. D'aquesta manera, actualment es presenta una programació diversa i per a totes les edats, durant tots els dies que les barraques estan obertes al públic: activitats per a les escoles, castellers, etc. A més, la voluntat decidida d'apropar les Barraques a la vila ha portat els organitzadors a fer correfocs i cercaviles itinerants cap al centre de la ciutat.

Un dels trets característics i més singulars de les Barraques de Banyoles és que estan construïdes pels mateixos membres de les entitats. Els organitzadors subratllen aquest fet com un valor afegit en la creació d'un clima de cohesió entre les entitats i els seus membres. A més, la labor de voluntariat arriba al màxim durant els dies de la festa on tots els serveis proporcionats per les Barraques són executats de manera voluntària pels socis i persones vinculades a les associacions participants. Enguany s'han construït 10 barraques gestionades per 10 associacions de la ciutat i el Centre Excursionista de Banyoles ha estat l'encarregat del pregó.

5. Estructura cultural i associativa de Banyoles

5.1. Les entitats culturals de Banyoles

La intensa activitat de les entitats i associacions a les festes de Sant Martíà és només la punta de l'iceberg d'una llarga tradició associativa a la ciutat. D'una banda, el Foment té ja una edat gairebé centenària, de l'altra, grups de cultura popular com la colla castellera Esperxats aglutinen en tan sols tres anys d'existència una base social de 100 membres. L'activitat associativa es troba a la base de les festes i de nombrosos esdeveniments culturals i festius que tenen lloc al llarg de l'any a Banyoles.

Del valor de l'associacionisme a Banyoles n'és ben conscient l'Ajuntament, que any rere any, ha mantingut el seu suport econòmic al teixit associatiu. Anualment se signa un conveni amb cadascuna d'aquestes entitats per tal que tinguin un coixí econòmic que els garanteixi la continuïtat. En l'àmbit de festes i cultura popular de l'Ajuntament, l'any 2014 s'han signat 9 convenis amb entitats i 11 convenis més amb altres organitzacions culturals i artístiques.

A partir d'aquests recursos públics, les entitats duen a terme durant tot l'any un seguit d'activitats amb les quals recapten altres fons per mantenir uns comptes sanejats. Així, barres de bar en diferents esdeveniments festius, actuacions o bolos arreu, i les quotes dels associats conformen l'estructura dels seus ingressos. Aquestes activitats abasten tot el ventall d'actes de cultura popular de Catalunya com ara castellers, diables, geganters, sardanes, esbarts, teatre, etc. Les entitats constitueixen un teixit d'activitat cultural *amateur* ampli i diversificat on la major part de la població hi està implicada en diferents graus.

5.2. El Foment de Banyoles

El Foment de Banyoles va ser fundat l'any 1930, en acabar la dictadura de Primo de Rivera, en un temps d'obertura política on es van poder desenvolupar les entitats catalanistes. A l'inici de la Guerra Civil de 1936 es va dissoldre i no va reaparèixer fins al 1978, per aglutinar diferents grups que es movien a l'entorn del món de la sardana. Actualment l'entitat té 300 associats i està composta per les Colles Sardanistes de Banyoles i l'Esbart Dansaire de Fontcoberta.

La seva activitat és molt àmplia, al voltant tant de la sardana com de la dansa. En el món sardanístic destaca el Certamen Ceret – Banyoles, l'Aplec i la participació a la festa petita del 15 d'agost, a més de la Festa Major de Sant Martíà. Cal destacar que l'Aplec de Banyoles va celebrar l'any 2012 el seu 60è aniversari. El Certamen Ceret – Banyoles és un esdeveniment que té lloc en anys alterns a Ceret i a Banyoles, on s'atorguen premis de composició musical per a cobla i, darrerament, també s'estrenen obres d'encàrrec. Una de les activitats que més projecció ha donat al Foment es va fer el 4 de juliol de 1998 quan es va envoltar l'Estany de Banyoles amb una gran sardana. Tal i com va comentar el president del Foment en aquell moment, aquell dia 14.131 persones van guarnir l'Estany amb una sanefa humana.

El Foment de Banyoles opera amb un pressupost anual al voltant dels 90.000 euros, 43.000 euros dels quals aportats per l'Ajuntament; la resta es distribueixen entre altres entitats públiques, la venda d'entrades i els ingressos per publicitat.

5.3. Barraques

Les Barraques es poden considerar el punt de trobada anual d'una gran part de l'associacionisme local. D'una banda, l'Agrupació de Barraques actua com a organitzadora i programadora de l'esdeveniment i agrupa cinc entitats locals. De l'altra, les Barraques mateixes estan regides per altres entitats culturals, polítiques i esportives de Banyoles. L'autogestió del recinte, la col·laboració entre les entitats i la font d'ingressos que l'esdeveniment representa constitueixen el combustible que fa que la ciutat gaudeixi d'una vida associativa saludable durant tot l'any. El perfil de les entitats participants és divers, n'hi ha de tipus cultural, esportiu, grups polítics i d'activisme social.

Els ingressos aconseguits a les barres de les Barraques proporcionen recursos a les entitats per finançar les activitats durant la resta de l'any i en garanteixen la sostenibilitat. Per a moltes de les entitats, les Barraques representen una de les principals fonts de finançament on poden obtenir al voltant de 2.500 euros nets de mitjana. A més l'Agrupació Barraques manté un conveni signat amb l'Ajuntament per valor de 30.000 euros que, conjuntament amb els ingressos de les barres de bars d'altres festes populars, generen el pressupost necessari per a la programació de la festa.

6. Els valors culturals i socials de Sant Martíà

Les festes populars són posseïdores de valors clau per al desenvolupament social i cultural dels ciutadans de les poblacions on tenen lloc i dels visitants que hi participen, que poden ser diferents per a diversos esdeveniments festius. Així, per conèixer quin és l'impacte social i cultural d'una festa, primerament s'haurà de fer una descripció d'aquests valors i del grau amb què hi són presents.

A continuació es detallen els principals valors socials i culturals de les festes de Sant Martíà. La informació necessària per a aquesta descoberta de valors ha estat obtinguda principalment de les entrevistes fetes a persones vinculades a la festa de Banyoles i al teixit associatiu, cultural, econòmic i institucional de Banyoles i el Pla de l'Estany. Tot i que les activitats del Foment i de les Barraques mantenen molts trets característics comuns, hi ha diferències a destacar en referència als valors socials i culturals que representen i, per això, s'ha considerat presentar-los per separat.

6.1. Valors culturals i socials de les sardanistes

Una associació independent com a organitzadora: L'organització de totes les activitats referents a les sardanes és fruit del treball i l'esforç de l'entitat Foment de Banyoles. Els seus 300 socis són responsables i participants directes de l'esdeveniment i una gran mostra de la capacitat de treball solidari dels ciutadans de Banyoles. En aquest sentit, les entitats de cultura popular són els principals eixos de participació ciutadana en els esdeveniments festius. La participació de la societat civil en l'organització d'esdeveniments és a la base de la construcció de la cohesió social de què gaudeixen les societats contemporànies. Els vincles creats entre les persones en l'obtenció d'un objectiu cultural comú reforça les comunitats i garanteix unes relacions en harmonia. Així, per a la Festa Major de Sant Martíà, el contacte entre les persones, l'autogestió, els consensos i el treball voluntari és el germen d'una vida social i ciutadana respectuosa amb els altres.

Manteniment de la tradició cultural i artística: Els actes organitzats per Foment de Banyoles són un dels principals esdeveniments del món sardanístic a Catalunya. Any rere any es consolida com un aparador de les pràctiques sardanistes per reforçar una de les activitats de cultura popular més importants del patrimoni català. Tot i que cap esdeveniment no hauria de ser imprescindible per a la supervivència d'una tradició, de ben segur que els actes de Sant Martíà col·laboren en gran mesura en la seva visibilitat.

Desenvolupament artístic de la música de cobles i orquestres: La música de cobla i d'orquestra és la protagonista de les activitats de Foment de Banyoles. Com a expressió artística, ha de mantenir-se en constant evolució per adaptar-se als nous corrents culturals i desenvolupaments tècnics. La festa manté un apartat per a les noves composicions de música per a cobla i fa que cada any es puguin presentar novetats. D'igual manera, l'apartat dedicat a cobles joves permet donar oportunitat als nous músics que han de ser el relleu i la garantia de la subsistència d'aquest gènere musical.

6.2. Valors culturals i socials de les Barraques

Espai organitzat pel teixit associatiu de la ciutat: Les Barraques també estan organitzades i dinamitzades per grups associatius de Banyoles. El grup organitzador, l'Agrupació Barraques, està format per cinc entitats de la ciutat i les barraques estan gestionades per entitats de Banyoles, de l'àmbit cultural, esportiu, social i polític. Tal com s'ha comentat a l'apartat 5.1, la participació de la societat civil en l'organització d'esdeveniments és a la base de la cohesió social. A més, les Barraques presenten alguns trets característics que reforcen la seva aposta participativa i d'autogestió. És adient assenyalar que el procés de construcció de les barraques recau sobre els mateixos membres dels col·lectius, d'aquesta manera es potencia el treball voluntari i comunitari per un objectiu comú. Tota aquesta fase prèvia representa un espai comú de trobada, socialització i formació dels participants.

Espai de debat crític i alternatiu: Les Barraques són un espai de debat crític i alternatiu a Banyoles respecte de temes socials i d'interès ciutadà. A poc a poc, les Barraques s'han anat obrint a un conjunt ampli de la societat de Banyoles. La crítica política i social ha estat al capdavant de les diferents edicions de les Barraques, i s'ha manifestat inequívocament al pregó i a la pancarta eslògan que cada any llueix el frontal de l'escenari principal.

Promoció de la nova música en viu i els nous talents: La programació artística de les Barraques, especialment la programació musical de concerts, ha estat sempre de primera qualitat i ha sabut adaptar-se als canvis que la música ha experimentat en els darrers anys. Les Barraques presenten una programació de música popular independent, capaç de fer descobrir els nous talents de la música fora dels corrents més comercials i de consum més lleuger.

7. Estructura econòmica i del turisme del Pla de l'Estany

La comarca del Pla de l'Estany és la tercera comarca més petita de Catalunya, amb una superfície de 262,83 km² que es distribueixen en onze municipis, de la qual Banyoles és la capital i el centre econòmic. La seva població l'any 2014 és de 31.554 persones, i s'ha de tenir en compte que Banyoles té 19.343 habitants.

L'any 2010 el PIB del Pla de l'Estany va ser de 640,5 milions d'euros¹, el 0,31 % del total de Catalunya i el 3,5 % de les comarques gironines. Per habitant, el PIB és de 21.000 euros, inferior al de la mitjana de Catalunya (27.000 euros) i al de la mitjana de les comarques gironines (25.200 euros). Amb tot, el creixement del PIB en els darrers anys ha estat superior al de la mitjana de Catalunya, ja que entre 2010 i 2013 s'ha registrat un augment de l'1,5 %, superior a la caiguda del 0,4 % del PIB català en aquest mateix període².

L'economia de la comarca està basada principalment en el sector serveis, amb un 55,3 % de la producció total de la comarca. El segueix el sector industrial, amb el 27,7 % de la producció; la construcció, amb el 13,6 %, i l'agricultura amb el 3,3 %. Cal assenyalar, però, que la millora del PIB comarcal en els darrers anys ha estat fruit del fort impuls de l'agricultura, i en menor mesura de la indústria. Tot i la importància del sector serveis en l'economia del Pla de l'Estany, el turisme representa una petita part del volum d'activitat econòmica. Així, la capacitat hotelera de la comarca és inferior a la de les comarques gironines del voltant, molt més orientades a captar turistes. En aquest sentit el sector de l'hostaleria representa el 6,4 % del PIB de la comarca, proporció inferior al de la mitjana de les comarques gironines. A més, les mitjanes d'ocupació hotelera a la comarca són sistemàticament inferiors a les dels altres centres turístics propers com Girona o Figueres.

¹IDESCAT – Institut d'Estadística de Catalunya - Generalitat de Catalunya i Anuari Econòmic Comarcal de Catalunya Caixa 2014.

²A efectes de mesurar l'impacte econòmic respecte a l'economia de la comarca, s'utilitzarà el VAB (valor afegit brut) per poder utilitzar variables que puguin ser comparables (vegeu apartat 13). El VAB del Pla de l'Estany l'any 2010 va ser de 587,4 milions d'euros.

Malgrat el pes reduït del turisme en la seva economia, els recursos turístics de la comarca són abundants. Segons les converses mantingudes amb persones vinculades al sector turístic del Pla de l'Estany i les comarques gironines, els productes turístics més valorats de la comarca estan relacionats amb l'esport i la natura. Segons el Pla estratègic de turisme de les comarques de Girona 2011-2015³, el turisme cultural i d'esdeveniments forma part de la llista de productes d'alt potencial, però és fora de la de productes d'interès estratègic, fet que significa que a curt termini no es plantegen accions d'estímul. Coincidint amb aquesta visió, la Festa Major de Sant Martirià rep una consideració baixa com a producte turístic per la majoria de persones entrevistades. La majoria de persones consultades coincideix a dir que la festa és d'àmbit local, i que els visitants hi acudeixen principalment per lligams familiars o d'amistat amb persones veïnes del Pla de l'Estany.

De fet les dades obtingudes a l'enquesta als visitants corroboren que Sant Martirià és una festa on els visitants acudeixen a passar-hi el dia, i que també n'hi ha que allarguen la seva estada allotjant-se a les cases de familiars i amics. Així, les accions de promoció de la festa fora de l'àmbit comarcal són molt reduïdes ja que no es considera una festa amb capacitat d'atreure volum de negoci a la indústria turística local. Amb tot, l'Ajuntament de Banyoles fa activitats durant les festes per apropar els visitants al barri vell i al patrimoni material de Banyoles.

Des dels serveis de turisme de l'Ajuntament de Banyoles i dels empresaris hostalers de la comarca, es considera el Pla de l'Estany una comarca amb potencial per atreure turisme esportiu i "actiu-natura", mentre que el turisme cultural queda desplaçat a un segon terme. Una dada significativa és que l'Ajuntament de Banyoles participa al club Natura i Turisme Actiu del Patronat de Turisme de Girona, i no ho fa al grup Cultura i Identitat de la mateixa institució. Aquest fet és raonable atesa la forta competència en matèria de turisme cultural que exerceixen centres propers com Girona, Figueres o Besalú. Per la seva part, la comarca del Pla de l'Estany aprofita el seu ric patrimoni natural com ara l'estany i la seva conca lacustre per dinamitzar i atreure el turisme a la comarca. Les oportunitats de l'estany i la conca són molt àmplies, des de l'atracció durant tot l'any d'esportistes de rem, el piragüisme o el triatló, fins a visites familiars de cap de setmana, senderisme i circuits de ciclisme tot terreny.

Independentment de la seva orientació cap al turisme, Banyoles presenta una activitat organitzada d'esdeveniments intensa. És aquí on la seva densa xarxa ciutadana concreta la necessitat de fer activitats culturals, esportives, comercials i d'entreteniment per a la ciutat. Juntament amb la Festa Major de Sant Martirià, són cites anuals de rellevància esdeveniments com la Festa Major d'agost, el festival (a)Phonica i actes puntuals com ara la IV Fira del Món del Foc el 2014. Tots ells representen bones oportunitats per atreure turisme a la ciutat i a la comarca.

³Pla estratègic de turisme de les comarques de Girona 2011-2015. Patronat de Turisme Costa Brava Girona.

8. Valors econòmics de la festa de Sant Martirià

Per parlar del valor econòmic de la festa, el primer que s'ha de tenir en compte són els ingressos econòmics derivats del consum i de les inversions que vénen de fora de l'àrea de referència, en aquest cas, fora de la comarca del Pla de l'Estany. En l'economia local, aquest aspecte es veurà amb molt de detall en els apartats referents al càlcul de l'impacte econòmic, tanmateix tenen molt d'interès aspectes no purament quantitius que fan única la manera com es fa aquesta aportació de capital a la ciutat i a la comarca. Malgrat això és evident que la població local també fa despeses extraordinàries durant la festa, de manera que caldrà contemplar-la per dimensionar-la.

8.1. Valors econòmics de les activitats sardanistes

Les persones consultades tenen una opinió unànime a l'hora de considerar que a la Festa Major de Sant Martirià hi assisteix gent de fora de la comarca. No obstant això, consideren que la seva despesa a la ciutat no és gaire elevada a causa del fet que la major part dels visitants hi passen un sol dia i no ocupen places hoteleres o, si pernocten a la comarca, ho fan als habitatges de familiars i amics. A més, alguns espais públics com el Pavelló Esportiu s'adapten per acollir els membres dels grups de cultura popular que hi actuen.

Tampoc el comerç de Banyoles no sembla notar gaire l'assistència de visitants a les festes. Les persones contactades consideren que les vendes als comerços de Banyoles milloren per les festes, però que els clients principals són els veïns de Banyoles. Tot i que el comerç amplia el seu horari els dies laborables de les festes, el diumenge i el dilluns, que són els dies forts de les festes, estan tancats. Contràriament, els bars i restaurants, principalment els que queden a prop de l'entorn de la plaça, presenten molt bones recaptacions aquests dies.

Els restauradors amb qui s'ha parlat comenten que els restaurants de Banyoles funcionen veritablement a les nits i que al migdia no noten gaire la diferència respecte a un altre cap de setmana amb l'excepció del diumenge. Als vespres visiten els restaurants gent jove d'entre 25 i 40 anys que posteriorment van a Barraques. És un tipus de client que mira molt el preu i que cerca ofertes i menús amb una despesa mitjana no gaire alta. Aquest fet no treu que una part important dels veïns i visitants de Banyoles sopin o resopin un entrepà a les barres de Barraques, sobretot el diumenge.

8.2. Valors econòmics de Barraques

A les Barraques, el nombre de visitants de fora de la comarca és superior al dels actes de sardanes, però la despesa per persona és inferior (vegeu les taules de l'apartat 12.1). De fet, les possibilitats de consumir a les Barraques es veuen limitades a les barres del bar. Malgrat això, a partir de cercaviles i correfocs s'està intentant incrementar la mobilitat dels participants a la festa per tot el nucli de Banyoles. Evidentment aquest fet no està pensat per millorar l'impacte econòmic, però sens dubte hi contribueix.

Finançament del teixit associatiu de la ciutat: Un tret característic de les Barraques és que els seus ingressos serveixen de font de finançament de les entitats de la ciutat per a les seves activitats. Les entitats que gestionen les barres obtenen uns beneficis per la venda de begudes i entrepans que reverteixen en la mateixa associació. Els beneficis obtinguts són prou elevats si es té en compte que només han de pagar al subministrador del producte, ja que la feina a les Barraques és voluntària i el preu que han de pagar per l'espai és molt reduït.

Com ja s'ha comentat en l'apartat 5.1, l'Ajuntament de Banyoles atorga ajuts a les entitats de Banyoles. Amb tot, les entitats mantenen la seva independència i, per aconseguir-la, recullen fons durant tot l'any per obtenir de mitjana el 50 % dels seus ingressos per via pròpia. En aquest sentit, la recaptació de les Barraques significa una part considerable d'aquest objectiu de finançament.

9. Metodologia de càlcul de l'impacte econòmic

Per calcular l'impacte econòmic s'ha optat per la metodologia descrita al *Protocol d'avaluació de l'impacte econòmic d'esdeveniments i institucions culturals* dels professors de la Universitat de Girona Modest Fluvià Font (investigador responsable), Ricard Rigall i Torrent i Albert Saló Mayolas i editada pel Gabinet Tècnic del Departament de Cultura.

El protocol considera l'impacte econòmic com la repercussió en termes **d'augment de la producció, d'augment del valor afegit brut (o de la renda) i de l'ocupació** que en l'economia d'una determinada àrea d'influència produeixen les despeses fetes pel mateix esdeveniment dins la mateixa àrea geogràfica d'influència i la dels visitants de fora que hi participen. Les despeses de l'acte (despeses directes) i les dels visitants en el mateix esdeveniment i al comerç, restauració, allotjament, etc. de la zona (despeses vinculades) provoquen un estímul global en l'economia (efecte induït) de l'àrea d'influència que multiplica el valor de les despeses directes i vinculades. La suma d'aquests tres valors (directe, vinculat i induït) és el que s'anomena *impacte econòmic total*.

Una dada clau per calcular l'efecte induït són els multiplicadors. Aquest valor aplicat a la producció es defineix com el nombre de vegades que un euro de despesa s'incrementa, en una determinada àrea, abans que abandoni aquesta àrea o es converteixi en estalvi. El càlcul dels multiplicadors és una tasca complexa i costosa, fora de l'abast d'aquest estudi; per aquesta raó, s'utilitzaran valors de multiplicadors acceptats com a vàlids en altres sectors de l'economia catalana com és el turisme, i contrastats amb altres estudis d'impacte nacionals i internacionals.

El protocol esmentat de la Universitat de Girona aconsella utilitzar un valor multiplicador de la producció per als esdeveniments culturals catalans d'1,43, que s'ha obtingut a partir del *Compte satèl·lit de la cultura de Catalunya*, editat pel Departament de Cultura l'any 2008.

El procediment de càlcul de l'impacte econòmic és el següent:

- Es determina l'àrea d'influència econòmica de l'esdeveniment
- Es fa un recompte dels assistents a l'esdeveniment
- Es calcula la despesa directa
- Es calcula la despesa vinculada
- Es calcula l'efecte induït
- Es calcula l'activitat econòmica generada com a augment de la producció, del valor afegit brut o de la renda i l'augment de l'ocupació.

En els estudis d'impacte d'esdeveniments culturals la **definició de l'àrea d'influència** és determinant. L'àrea d'influència d'un esdeveniment és l'àmbit territorial que engloba les relacions econòmiques dels seus habitants, empreses i administracions. Per cada model d'esdeveniment, l'àrea d'influència s'haurà de determinar d'una manera diferent. És completament diferent l'impacte d'una activitat en una població apartada de muntanya que en un cap de comarca o una zona on els transports amb l'exterior són abundants. L'àrea d'influència econòmica de l'esdeveniment es determinarà a partir de les entrevistes als organitzadors, institucions econòmiques locals i comarcals i anuaris econòmics diversos que defineixen àrees comercials al territori.

El recompte dels visitants s'efectua directament sobre fotografies de l'esdeveniment o per altres sistemes indirectes com ara recompte de vehicles i ocupants o venda de tiquets/entrades.

Els efectes directes (despeses directes) es calculen a partir del compte de resultats de l'esdeveniment excloent les despeses que es facin fora de l'àrea d'influència. Les despeses a tenir en compte en el càlcul inclouen la compra i el lloguer dels recursos per a l'acte (productes, serveis, personal), ja siguin despeses d'explotació, ja siguin inversions.

Els efectes vinculats es calculen a partir del nombre de visitants expressament atrets per l'activitat que són de fora de l'àrea d'influència de l'esdeveniment i les pautes de despesa d'aquests visitants. Així, del producte d'aquestes variables i la durada de l'estada a l'àrea d'influència s'obindrà el valor total de la despesa vinculada.

El nombre de visitants de fora de l'àrea d'influència s'obté a partir del total de públic assistent i la proporció de públic de fora obtinguda a l'enquesta.

Les pautes de despesa dels visitants s'obtenen a partir de l'enquesta als visitants, que es poden contrastar amb les dades de l'*Encuesta de gasto turístico* i l'*Encuesta de movimientos turísticos de los españoles*, totes dues de l'Instituto de Estudios Turísticos.

L'efecte induït quantifica la repercussió de l'esdeveniment en l'economia local que no és atribuïble directament a l'acte sinó a les onades successives de producció i renda que la despesa original provoca al territori. L'efecte induït per a la producció es calcula a partir del multiplicador esmentat anteriorment aplicat a la suma dels efectes directes i vinculats.

10. Àrea d'influència econòmica de Banyoles

La determinació de l'àrea d'influència és clau en el càlcul de l'impacte econòmic i es defineix com l'àmbit territorial que engloba dins seu les relacions econòmiques dels seus habitants, empreses i administracions. Per a la festa de Sant Martirià s'han analitzat diverses àrees d'influència potencials:

1. Municipi de Banyoles
2. Banyoles + municipis veïns: Cornellà de Terri, Fontcoberta i Porqueres
3. Subàrea comercial segons anuari econòmic de la Caixa 2013: punt 2 afegint-hi Serinyà i Besalú
4. Comarca del Pla de l'Estany: punt 3 afegint-hi Crespià, Esponellà, Vilademuls, Palol de Revardit, Camós, Sant Miquel de Campmajor i excloent-ne Besalú
5. Àrea supracomarcal: el Pla de l'Estany, Besalú i algun municipi limítrof més.

Després de valorar les diferents opcions conjuntament amb els tècnics de l'Ajuntament de Banyoles i membres de Foment de Banyoles, s'ha optat per l'opció de la comarca del Pla de l'Estany. A partir d'aquest punt, tots els càlculs de l'impacte econòmic es fan tenint en compte que els visitants de fora de la comarca del Pla de l'Estany són els que generen impacte econòmic.

11. Recompte de visitants

11.1. Recompte de visitants a les activitats sardanistes

La taula 1 mostra el total d'assistents a les activitats lligades a la cobla i la sardana de Sant Martirià. Les activitats de dissabte són aproximadament simultànies, així que l'assistència total de dissabte s'ha considerat la suma de l'assistència a les dues activitats. Per al total del diumenge, s'ha tingut en compte el nombre més gran de visitants entre matí i tarda per evitar duplicitats.

Taula 1. Assistents totals a les activitats sardanistes

Dia	Activitat	Assistents
Dissabte		
Tarda	Competència Cobles Joves	1.193
Tarda	Competència d'Orquestres	824
	Total dissabte	2.017
Diumenge		
Matí	Concurs Colles Sardanistes	2.031
Tarda	Competència de Cobles Grans	1.832
	Total diumenge	2.031
TOTAL DISSABTE I DIUMENGE		4.048

11.1.1. Dissabte

Competència de Cobles Joves

El recompte d'assistents a les activitats sardanistes s'ha fet a partir de l'anàlisi de fotografies dels diversos actes. Sobre les fotografies s'han determinat diferents categories de densitat d'ocupació i el valor d'aquestes densitats (persones/m²). Sobre plànols a escala s'han dibuixat les àrees d'igual densitat i s'han mesurat les superfícies (m²).

Foto 1. Plaça Major (dissabte, 18.25 h)

Plànol 1. Plaça Major, superfícies amb densitats diferenciades

A la taula 2 es mostren les mides de les diferents àrees seleccionades, les densitats d'ocupació estimades de cada superfície i el total d'ocupació.

Taula 2. Recompte d'assistents a la Competència de Cobles Joves de dissabte					
Àrea	Superfície plànol (mm ²)	Superfície real m ² (escala 1:300)	Densitat (pers./m ²)	Total	
DsT1	3.689,73	332,08	0,30	100	
DsT2	3.539,22	318,53	0,43	136	
DsT3	3.512,54	316,13	0,30	95	
DsT4-0	362,16	32,59	0,61	20	
DsT4-1	4.154,88	373,94	0,61	228	
DsT4-2	1.215,59	109,40	0,61	67	
DsT5-0	316,14	28,45	0,25	7	
DsT5-1	3.381,59	304,34	0,25	76	
DsT5-2	4.470,31	402,33	0,25	101	
DsT5-3	1.519,58	136,76	0,25	34	
DsT6-0	442,30	39,81	0,60	24	
DsT6-1	1.329,11	119,62	0,60	72	
DsT6-2	360,42	32,44	0,60	19	
DsT6-3	1.978,62	178,08	0,60	107	
DsT7-1	2.337,48	210,37	0,14	30	
DsT7-2	280,50	25,25	0,14	4	
DsT8	1.346,32	121,17	0,61	74	
Total		3.081,28		1.193	

Competència d'Orquestres

L'acte de Competència d'Orquestres es va celebrar en un recinte tancat amb entrada de pagament i l'assistència total va ser de 824 espectadors.

11.1.2. Diumenge

Matí: Concurs de Colles Sardanistes

<p>Foto 2. Plaça Major (diumenge, 11.09 h)</p> 	<p>Plànol 2. Plaça Major. Superfícies amb densitats diferenciades</p>
--	--

La taula 3 recull les mides de les diferents àrees seleccionades, les densitats d'ocupació estimades de cada superfície i el total d'ocupació.

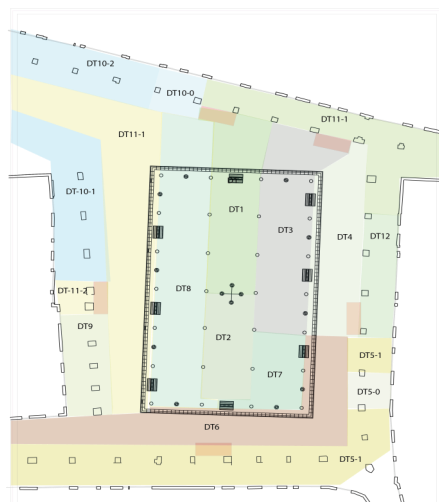
Taula 3. Recompte d'assistents al Concurs de Colles Sardanistes de diumenge					
Àrea	Superfície plànol (mm ²)	Superfície real m ² (escala 1:300)	Densitat (pers/m ²)	Total	
DM1	2.701,55	243,14	0,37	90	
DM2	2.713,16	244,18	0,32	78	
DM3	2.720,41	244,84	0,37	90	
DM4-0	362,16	32,59	0,92	30	
DM4-1	4.154,88	373,94	0,92	344	
DM4-2	1.114,70	100,32	0,92	92	
DM5-0	322,27	29,00	1,03	30	
DM5-1	2.789,02	251,01	1,03	259	
DM5-2	2.181,75	196,36	1,03	202	
DM5-3	2.468,56	222,17	1,03	229	
DM6-1	2.161,02	194,49	1,13	220	
DM6-2	1.978,72	178,08	1,13	201	
DM7	7.316,56	658,49	0,14	92	
DM8	1.346,32	121,17	0,61	74	
Total		3.089,80		2.031	

Tarda: Competència Cobles Grans

Foto 3. Plaça Major (diumenge, 20.00 h)

Plànol 3. Plaça Major. Superfícies amb densitats diferenciades

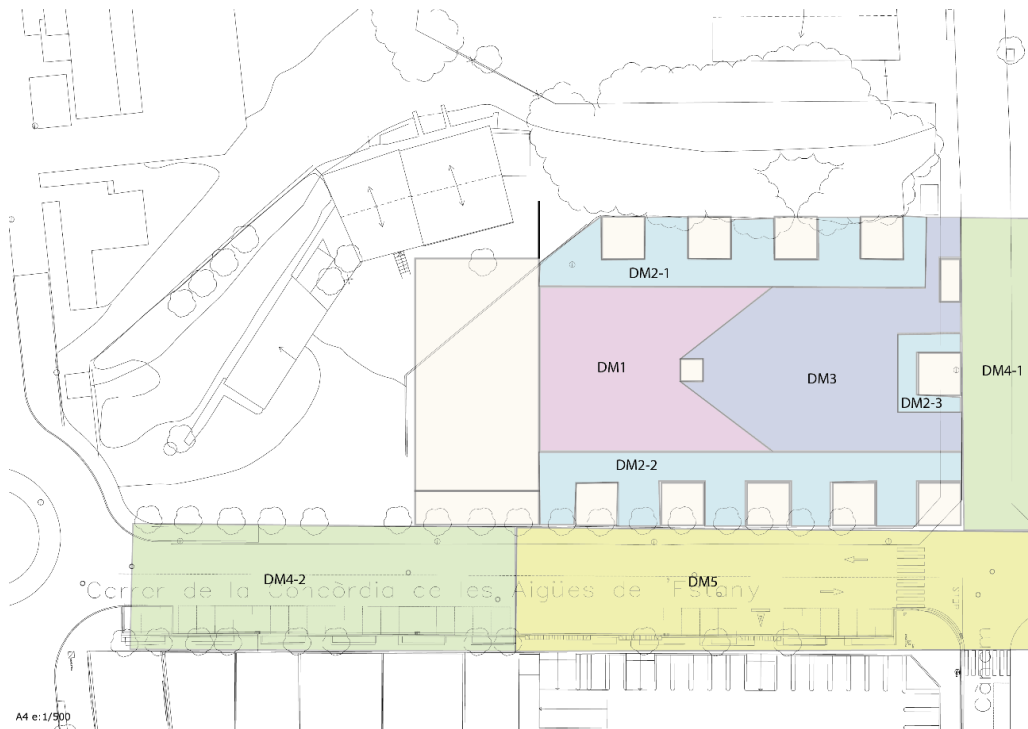

A la taula 4 es mostren les mides de les diferents àrees seleccionades, les densitats d'ocupació estimades de cada superfície i el total d'ocupació.

Taula 4. Recompte d'assistents a la Competència de Cobles Grans de diumenge					
Àrea	Superfície plànol (mm²)	Superfície real m² (escala 1:300)	Densitat (pers/m²)	Total	
DT1	2.200,55	198,05	0,58	114	
DT2	1.234,19	111,08	0,68	76	
DT3	2.786,80	250,81	0,59	147	
DT4	2.166,49	194,98	0,63	122	
DT5-0	362,16	32,59	0,92	30	
DT5-1	4.080,47	367,24	0,92	338	
DT6-1	3.386,57	304,79	0,20	60	
DT6-2	4.394,30	395,49	0,21	83	
DT7	1.010,75	90,97	0,68	62	
DT8	3.580,80	322,27	0,61	197	
DT9	1.212,00	109,08	0,55	60	
DT10-0	493,47	44,41	1,13	50	
DT10-1	2.189,63	197,07	1,13	223	
DT10-2	1.510,27	135,92	1,13	154	
DT11-1	2.342,42	210,82	0,14	30	
DT11-2	283,48	25,51	0,14	4	
DT12	1.008,37	90,75	0,92	83	
Total		3.081,84		1.832	

11.2. Recompte de visitants a les Barraques

A causa de la manca de fotografies per conèixer les densitats reals de públic i les superfícies, s'ha estimat, en primer lloc, l'assistència als actes del diumenge a partir de l'observació directa de l'espai durant la festa. Les densitats s'han determinat a partir d'experiències similars en concerts i festes de característiques semblants (anàlisi de l'impacte econòmic de l'Aquelarre de Cervera, editat pel Departament de Cultura l'any 2012). A la taula 5 es presenten les superfícies i densitats de públic atribuïdes a cada superfície.

Plànol 4. Recinte de Barraques. Superfícies amb densitats diferenciades (diumenge, 21.00 h)**Taula 5. Recompte d'assistents a l'espai de les Barraques el diumenge (castellers i concerts)**

Àrea	Superfície plànol (mm ²)	Superfície real m ² (escala 1:500)	Densitat (pers/m ²)	Total
DM1	2.340,67	585,17	3,50	2.048
DM2-1	1.434,18	358,55	3,00	1.076
DM2-2	1.676,81	419,20	3,00	1.258
DM2-3	236,46	59,12	3,00	177
DM3	2.805,90	701,48	1,00	701
DM4-1	1.915,65	478,91	0,30	144
DM4-2	3.820,97	955,24	0,30	287
DM5	5.034,62	1.258,66	1,00	1.259
Total		4.816,32		6.949

Les projeccions de públic del divendres i el dissabte s'han fet a partir de l'extrapolació de dades sobre el consum de pa dels diversos dies.

Taula 6. Recompte total d'assistents a les Barraques

Dia	Venda de pa respecte diumenge	TotalL
Divendres	0,82	5.698
Dissabte	0,68	4.725
Diumenge	1,00	6.949
Total		17.372

11.3. Total d'assistents a les Festa Major de Sant Martírià

A efectes del càlcul de l'impacte econòmic, s'ha considerat el total dels assistents a la Festa Major de Sant Martírià com la suma d'assistents dels dos dies de programació de Competència de Cobles (dissabte i diumenge) i els tres dies (divendres, dissabte i diumenge) de programació de les Barraques. No obstant això, la festa té més activitats i s'allarga més dies. Amb tot, els dies que s'han tingut en compte són els de presència manifesta de visitants de fora de la comarca que, en definitiva, són els assistents que generen l'impacte econòmic.

D'altra banda, cal tenir present que part dels assistents als actes sardanistes de dissabte i diumenge poden haver participat també a les Barraques, ja que el recompte d'assistents s'ha fet en hores on les dues programacions no se superposaven. Així, en l'enquesta als assistents es demanava si havien assistit o tenien intenció d'assistir a tots dos tipus d'activitats. D'aquesta manera, s'ha pogut comptabilitzar i excloure del còmput global el nombre de persones que haurien estat recomptades per duplicat.

Taula 7. Percentatge d'assistents a l'altre esdeveniment, segons enquestes als visitants

Assistents a Barraques que pretenen visitar actes del Foment de Banyoles	7,1 %
Assistents a activitats sardanistes que també van a les Barraques	26,5 %

Tenint en compte aquesta dada, els assistents que es computen a la Festa Major de Sant Martírià són la suma dels visitants als dos esdeveniments menys la proporció d'assistents a la programació de les Barraques que també van assistir a la programació de les sardanes, que dona una assistència total de 20.587 persones per a l'edició de 2014.

Taula 8. Còmput global d'assistents, eliminant duplicitats

Esdeveniment	Total recompte	Doble assistència	Doble recompte	Total
Foment dissabte	2.017			2.017
Foment diumenge	2.031			2.031
Barraques divendres	5.698	No hi ha doble assistència		5.698
Barraques dissabte	4.725	Restar 7,1 % de dissabte	337	4.388
Barraques diumenge	6.949	Restar 7,1 % de diumenge	496	6.453
Total assistents				20.587

12. Càlcul de l'impacte econòmic

12.1. Efecte directe

L'efecte directe pren en consideració les despeses d'organització de l'esdeveniment, i n'exclou les que es fan fora de l'àrea d'influència. Així, cal incloure la compra i lloguer de béns i serveis per a l'acte, tant despeses d'explotació com inversions. Segons les dades facilitades pel Foment de Banyoles, l'Agrupació Barraques i l'Ajuntament de Banyoles, les despeses fetes dins de l'àmbit territorial del Pla de l'Estany han estat de 27.725 euros, xifra que equival a l'efecte directe de la festa de Sant Martírià.

Taula 9. Despesa directa en l'organització de la Festa Major de Sant Martírià

Entitat	Import
Despesa directa del Foment de Banyoles	5.423 €
Despesa directa de les Barraques	4.500 €
Despesa directa de l'Ajuntament Banyoles	17.802 €
Despesa directa total	27.725 €

Aquest valor és significativament reduït respecte al pressupost total de la festa, ja que les partides de despeses més grans són el pagament de grups artístics i infraestructures tècniques que, en els dos casos, són de fora del Pla de l'Estany.

12.2. Efecte vinculat

L'**efecte vinculat** fa referència al total de despeses que els visitants de fora de la comarca del Pla de l'Estany fan durant la seva estada a la festa. Abans de calcular-lo cal determinar la despesa total dels visitants de la Festa Major de Sant Martírià a través de les respostes a l'enquesta als assistents.

12.2.1. Resultats de l'enquesta als assistents

Durant el divendres, el dissabte i el diumenge de Sant Martírià es van fer 380 enquestes a espais de la Competència de Cobles i a les Barraques (vegeu l'apartat 15.1 per a més informació sobre l'enquesta).

12.2.1.1. Perfil dels assistents

Els resultats de l'enquesta mostren diversos perfils dels participants en funció de la seva pernoctació al Pla de l'Estany. La majoria dels visitants de fora del Pla de l'Estany va a Banyoles a passar el dia i després torna al seu lloc d'origen (gairebé 44 % del total d'assistents). Per tant, les pernoctacions al Pla de l'Estany són molt baixes, només el 18,6 % del total dels visitants.

Taula 10. Perfil dels assistents de la Festa Major de Sant Martíà amb relació a l'estada

	Enquestats	Enquestats %	Assistents
Visitants amb pernoctació al Pla de l'Estany	61	18,62 %	3.834
Visitants amb pernoctació fora del Pla de l'Estany	2	0,15 %	31
Visitants sense pernoctació	165	37,26 %	7.671
Veïns del Pla de l'Estany	152	43,97 %	9.051
Total	380	100,00 %	20.587

12.2.1.2. Despesa mitjana diària i distribució del consum

A l'enquesta s'ha demanat la despesa mitjana diària que les persones que assisteixen a la festa tenen pensat fer a l'àrea d'influència de Banyoles. El resultat global es mostra a la taula 11, segmentat per tipus de visitant. Aquests valors seran utilitzats posteriorment per calcular la despesa total (impacte vinculat) dels visitants a Sant Martíà.

Taula 11. Despesa mitjana diària per perfil de visitant a Sant Martíà

Despesa diària mitjana total	28,5 €
Despesa diària mitjana visitants amb pernoctació al Pla de l'Estanya	46,6 €
Despesa diària mitjana visitants amb pernoctació fora del Pla de l'Estany	17,5 €
Despesa diària mitjana visitants sense pernoctació	20,0 €
Despesa diària mitjana veïns del Pla de l'Estany	28,5 €

Preguntats els assistents sobre com distribueixen la seva despesa entre els diversos tipus de béns i serveis de consum, queda clar que els visitants gasten el seu pressupost principalment a les barres de les Barraques (66,5 % del total) i, en segon lloc, als establiments de restauració de la comarca, amb un 17,4 % de la despesa. Altres tipus de despeses com ara allotjament, comerços locals o propostes culturals estan molt allunyades d'aquestes dues dades.

Taula 12. Distribució de la despesa dels visitants per tipus de béns i serveis

Tipus de béns i serveis	%
Barres de Barraques	66,5 %
Restauració, bars i barres	17,4 %
Altres	4,5 %
Museus i propostes culturals	4,2 %
Oci nocturn (bars de nit, discoteques)	2,8 %
Comerços locals	2,3 %
Allotjament	2,3 %

12.2.1.3. Allotjament

La distribució dels visitants amb pernoctació, segons el tipus d'establiment on passen les nits de di-vendres i dissabte, mostra una clara hegemonia de les persones que s'allotgen a cases de familiars i amics, seguits pels clients d'hotels i, a moltíssima distància, pels que trien altres tipus d'allotjament.

Tipus allotjament	Respostes enquesta	%	Persones
Hotels	14	22,6 %	865
Hostals	10	8,0 %	308
Càmping	1	3,6 %	139
Apartament lloguer	0	0,0 %	0
Casa familiars i amics	33	63,3 %	2.428
Casa turisme rural / refugi	0	0,0 %	0
Segona residència	4	2,0 %	75
Lliure (autocaravana, etc.)	1	0,5 %	19
TOTAL	63	100,0 %	3.834

Segons la taula 13, el públic de la festa allarga la seva estada poc més de dues nits, amb una mitjana de 2,22 nits de pernoctació al Pla de l'Estany. Aquestes 0,22 nits de més representen el coeficient de pernoctació afegida i s'utilitza en el càlcul de l'impacte econòmic.

Tipus allotjament	Mitjana de nits
Hotels	2,73
Hostal o pensió	1,98
Càmping	1,60
Apartament lloguer	0,00
Casa familiars i amics	2,04
Casa turisme rural	0,00
Segona residència	0,70
Altres (autocaravana, etc.)	0,40
TOTAL	2,22
Coeficient de pernoctació afegida	0,22

12.2.2. Càlcul de l'efecte vinculat

A partir de les dades obtingudes a l'enquesta es calcula l'impacte total vinculat, multiplicant el nombre de persones que hi assisteixen els tres dies (sense comptar els veïns del Pla de l'Estany) per la seva despesa mitjana diària, que implica un efecte vinculat de més de 372.000 euros.

Taula 15. Efecte vinculat de la despesa					
Perfil dels assistents	Assistents	Despesa diària mitjana (€)	Despesa total (€)	Pernoctació afegida	Efecte vinculat
Amb pernoctació al Pla de l'Estany	3.834	46,6 €	178.717,10 €	0,22	218.034,86 €
Amb pernoctació fora del Pla de l'Estany	31	17,5 €	537,72 €		537,72 €
Sense pernoctació	7.671	20,0 €	153.661,68 €		153.661,68 €
Veïns del Pla de l'Estany	9.051	28,5 €	257.999,32 €	Aquest valor no compta per al càlcul de l'impacte econòmic	
Total	20.587		332.916,50 €		372.234,26 €

Com ja s'ha apuntat més amunt, el coeficient de pernoctació afegida fa referència a l'allargament de l'estada al Pla de l'Estany que fan els visitants amb pernoctació i, per tant, cal ampliar la despesa amb aquest 0,22 de nit suplementària.

12.3. Efecte induït

L'efecte induït quantifica la repercussió de l'esdeveniment en l'economia local que no és atribuïble directament a l'acte. Les despeses directes d'organització i les despeses vinculades dels visitants als comerços, establiments de restauració, allotjaments, etc. de l'àrea provoquen un estímul global en l'economia (efecte induït) de l'àrea d'influència que multiplica el valor de les despeses directes i indirectes a través d'onades successives de producció, renda i consum posterior.

Metodològicament, l'efecte induït es calcula a partir dels multiplicadors aplicats a la suma dels efectes directes i vinculats. Aquests multiplicadors s'apliquen a tres variables clau que serveixen per explicar l'activitat econòmica: producció, valor afegit brut o renda i ocupació. En el cas de la producció i del valor afegit brut, aquest valor es defineix com el nombre de vegades que un euro de despesa de l'esdeveniment o dels visitants s'incrementa, en una determinada àrea, abans que abandoni aquesta àrea o es converteixi en estalvi. L'efecte induït també és aplicable al càlcul de la generació de llocs de treball en l'àrea d'influència a causa de l'impacte econòmic de l'esdeveniment, aplicant-hi el multiplicador corresponent.

El càlcul dels multiplicadors és una tasca complexa i costosa, fora de l'abast d'aquest treball. Els valors dels multiplicadors que finalment s'han pres com a referència han estat contrastats amb els d'altres sectors de l'economia catalana com és el turisme, i amb altres estudis d'impacte nacionals i internacionals. En concret, els valors de multiplicadors que s'utilitzen en aquest treball són els que es desprenen del *Compte satèl·lit de la cultura de Catalunya 2005*, editat pel Departament de Cultu-

Taula 16. Multiplicadors de la producció, del valor afegit brut i de l'ocupació	
Multiplicadors	Factor
Multiplicador de la producció	1,43
Multiplicador del VAB (valor afegit brut) o la renda	0,677
Multiplicador de l'ocupació	$1,756 \times 10^{-5}$

12.4. Impacte econòmic total

L'impacte econòmic total es mesura també en termes de les tres variables presentades en l'apartat anterior. **L'impacte econòmic total sobre la producció** de la festa és el resultat de la suma de l'efecte vinculat i l'efecte directe, aplicant a aquest valor el multiplicador de la producció.

Taula 17. Impacte econòmic sobre la producció	
Efecte vinculat	372.234 €
Efecte directe	27.725 €
Efecte vinculat + efecte directe	399.959 €
Multiplicador de la producció	1,43
Impacte total sobre la producció	571.942 €

Un coneixement més complet de l'impacte econòmic de l'esdeveniment el dona l'augment del **valor afegit brut (o la renda)**, que es correspon a l'increment de recursos econòmics disponibles de la ciutadania.

Taula 18. Impacte econòmic sobre el valor afegit brut o la renda	
Efecte vinculat	372.234 €
Efecte directe	27.725 €
Efecte vinculat + efecte directe	399.959 €
Multiplicador del valor afegit brut	0,677
Impacte total sobre el valor afegit brut o la renda	270.772 €

Respecte a la **creació de llocs de treball** a la comarca del Pla de l'Estany a causa de l'existència de la Festa Major de Sant Martíà, cal evidenciar que aquesta nova ocupació són llocs de treball equivalents a temps complet al conjunt de l'economia del Pla de l'Estany, no es tracta de llocs de treball directes creats per l'organització de la festa.

Taula 19. Impacte econòmic sobre l'ocupació	
Efecte vinculat	372.234 €
Efecte directe	27.725 €
Efecte vinculat + efecte directe	399.959 €
Multiplicador de l'ocupació	$1,756 \times 10^{-5}$
Llocs de treball generats	7,02

13. Impacte econòmic per sectors

13.1. Ingressos per sectors

13.1.1. Contribució dels visitants de fora del Pla de l'Estany

A partir de la distribució de la despesa dels visitants de fora del Pla de l'Estany es pot fer una aproximació als ingressos totals per sectors durant els dies de la festa. La taula 20 recull el volum de negoci de cada sector, directament relacionat amb els assistents de fora de la comarca.

Taula 20. Ingressos dels sectors econòmics a partir dels visitants (amb i sense pernoctació)		
Sectors econòmics	Distribució	Despesa visitants fora Pla de l'Estany
Barres de Barraques	68,3 %	254.395,39 €
Restauració, bars i barres	18,8 %	69.796,00 €
Allotjament	4,2 %	15.443,69 €
Oci nocturn	3,5 %	13.216,39 €
Propostes culturals	2,4 %	8.981,05 €
Altres	1,9 %	7.146,53 €
Comerços locals	0,9 %	3.255,21 €
Total	100,0 %	372.234,26 €

13.1.2. Contribució dels veïns del Pla de l'Estany

Encara que no comptabilitza per al càlcul de l'impacte econòmic, és interessant fer una aproximació a les despeses que els veïns del Pla de l'Estany fan a la festa. Segons les dades de l'enquesta, els veïns gasten 28,5 euros per persona i dia a la festa de Sant Martíà. Així, tenint en compte que els tres dies de la festa que comptabilitzem hi participen 9.051 veïns del Pla de l'Estany, la despesa total d'aquestes persones és de 257.999 euros. Segons l'enquesta, els ingressos dels sectors econòmics de la comarca es distribueixen de la manera següent:

Taula 21. Ingressos dels sectors econòmics a partir dels veïns del Pla de l'Estany		
Sectors econòmics	Distribució	Despesa veïns Pla de l'Estany
Barres de Barraques	33,0 %	85.165,57 €
Restauració, bars i barres	31,3 %	80.856,99 €
Allotjament	0,0 %	0,00 €
Comerços locals	9,3 %	24.019,74 €
Propostes culturals	9,7 %	25.000,13 €
Oci nocturn	1,9 %	4.798,79 €
Altres	14,8 %	38.158,10 €
Total	100,0 %	257.999,32 €

13.2. Contribució a la renda del Pla de l'Estany

La injecció de recursos a la comarca provinent dels visitants de fora té influència en termes de millora de la renda o valor afegit brut⁴ de la comarca i del producte interior brut⁵. A continuació, es posa en relació l'impacte econòmic de la Festa Major de Sant Martírià en termes de VAB i el VAB total estimat del Pla de l'Estany l'any 2014: la festa contribueix al VAB de la comarca en un 0,045 %. És un valor petit, però gens menyspreable si es considera que l'impacte de la festa s'aconsegueix en tres dies d'activitat econòmica i el VAB comarcal es refereix a tot un any i a tots els sectors productius.

Taula 22. Contribució de la festa de Sant Martírià a la renda del Pla de l'Estany	
	Import
VAB Pla de l'Estany 2014	595.794.904 €
Impacte total Sant Martírià en termes de VAB	270.772 €
Contribució de la festa a la renda comarcal	0,045 %

13.3. Factor multiplicador de la despesa pública

Un altre concepte a tenir en compte és el factor multiplicador de la despesa pública, que es defineix com el nombre de vegades que les aportacions econòmiques de les institucions públiques es multipliquen pel fet que existeixi la festa de Sant Martírià, si considerem l'impacte econòmic de l'esdeveniment. Així, la festa multiplica per 5,9 la inversió que hi fan les administracions públiques.

Taula 23. Factor multiplicador de la despesa pública	
	Import
Inversió pública a la festa	97.476 €
Impacte econòmic sobre la producció	571.942 €
Factor multiplicador de la despesa pública	5,9

13.4. Factor multiplicador del pressupost

Anomenarem factor multiplicador del pressupost el nombre de vegades que l'impacte econòmic supera el pressupost total de la festa. A la taula 24 s'observa que l'impacte econòmic de la festa supera 2,7 vegades el seu pressupost global, és a dir, cada euro invertit en la festa genera 2,7 euros de nova producció al Pla de l'Estany.

Taula 24. Factor multiplicador del pressupost	
	Import
Pressupost total dels actes	214.651 €
Impacte econòmic sobre la producció	571.942 €
Factor multiplicador del pressupost	2,7

⁴El valor afegit brut (VAB) d'un sector d'activitat és la suma dels valors monetaris addicionals que adquireixen els béns i serveis en transformar-se durant el procés de producció. Per tant, és la diferència entre el valor de la producció del sector i els seus consums intermedis en un període determinat. És una mesura que evita la doble comptabilització del valor dels productes.

⁵El producte interior brut (PIB) és la suma de tots els valors afegits bruts (VAB) dels diversos sectors productius d'una economia més el valor de la producció de les administracions públiques, que es correspon amb els impostos indirectes menys les subvencions.

14. Dades demogràfiques dels visitants

14.1. Procedència

La procedència dels visitants a la festa és una informació rellevant per conèixer l'abast de la difusió d'un esdeveniment de cultura popular i tradicional. En el cas de Banyoles, una majoria aclaparadora dels assistents provenen de les comarques de Girona, seguits de lluny pels que ho fan de les comarques de Barcelona. En tercer lloc se situen els visitants tarragonins, lleugerament per sobre de l'afluència de visitants de França i de la resta de l'Estat espanyol. Gairebé testimonial és la presència de lleidatans a la Festa Major de Sant Martíà. Pel que fa als francesos, probablement bona part són persones de Ceret, fruit dels projectes de col·laboració relacionats amb el món de la sardana entre el Foment de Banyoles i aquesta localitat del Vallespir.

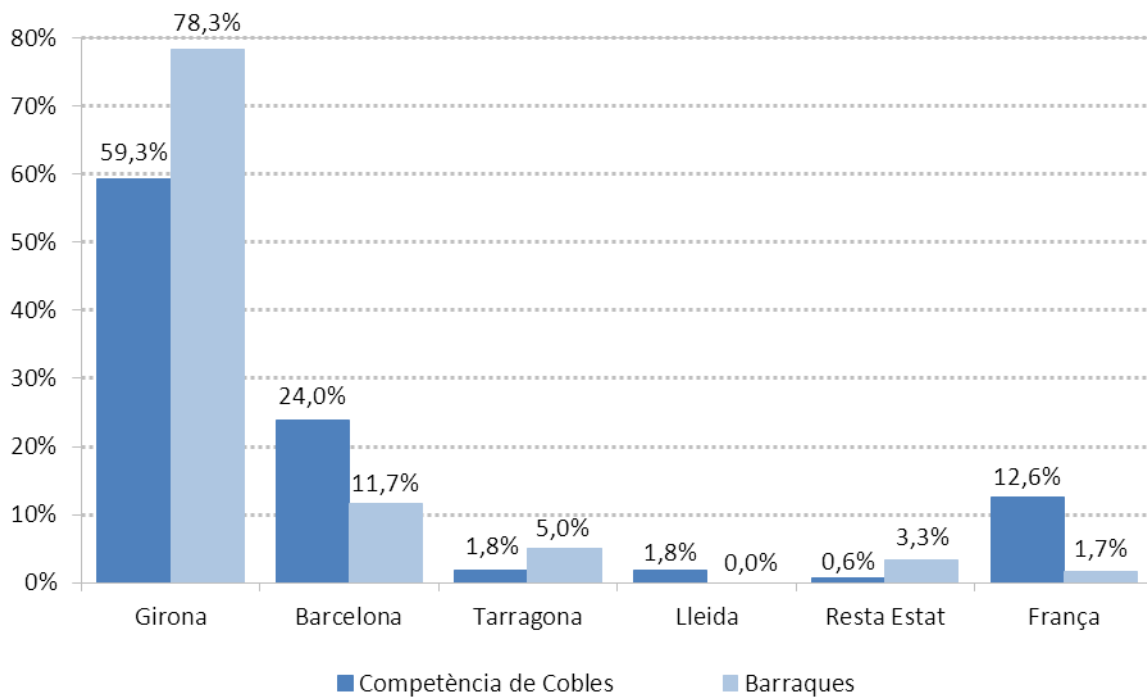
Taula 25. Procedència dels visitants a Sant Martíà per províncies i estats	
	Visitants
Girona	74,5 %
Barcelona	14,1 %
Tarragona	4,4 %
Lleida	0,4 %
França	3,8 %
Resta Estat	2,8 %
<i>Guipúscoa</i>	1,3 %
<i>Illes Balears</i>	1,3 %
<i>Múrcia</i>	0,1 %

A la taula 26 es mostra la procedència dels visitants per comarques. Destaca significativament la dada que confirma que una mica menys de la meitat dels visitants resideix al Gironès. Per darrere se situen altres comarques gironines com ara la Garrotxa, l'Alt Empordà i la Selva. No obstant això, el Barcelonès supera alguna de les comarques gironines, ja que aporta un 9,6 % del total de públic assistent.

Taula 26. Procedència dels visitants a Sant Martíà, per comarques

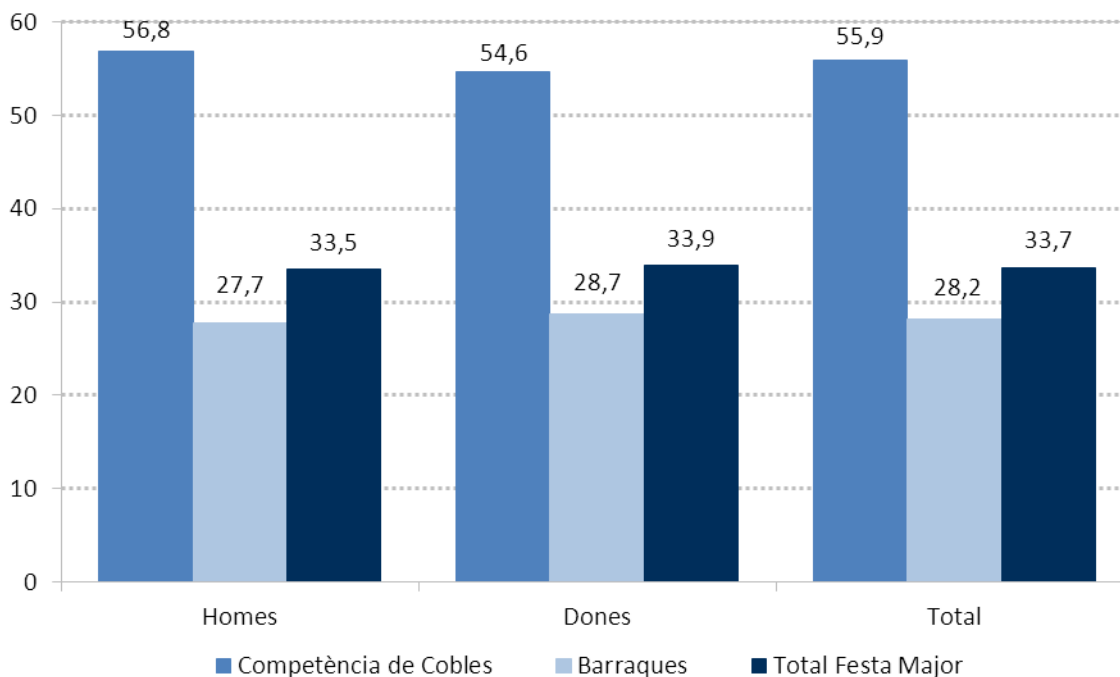
	Visitants
Gironès	44,5 %
Garrotxa	11,1 %
Alt Empordà	10,4 %
Barcelonès	9,6 %
Selva	6,7 %
Vallès Oriental	1,9 %
Baix Empordà	1,3 %
Baix Ebre	1,3 %
Montsià	1,3 %
Tarragonès	1,3 %
Maresme	1,0 %
Vallès Occidental	0,8 %
Ripollès	0,5 %
Baix Llobregat	0,4 %
Bages	0,2 %
Alt Urgell	0,1 %
Baix Penedès	0,1 %
Cerdanya	0,1 %
Conca de Barberà	0,1 %
Garraf	0,1 %
Osona	0,1 %
Priorat	0,1 %
Segrià	0,1 %

Si es diferencien els visitants de la programació de les activitats sardanistes i els de les Barraques, la distribució de la procedència dels assistents canvia de manera curiosa. Tot i que predomina l'audiència gironina, la singularitat dels actes de la Competència de Cobles i la col·laboració de la seva entitat organitzadora amb el món sardanista de Ceret atrau una major proporció de públic que es desplaça de més enllà de les comarques de Girona, sobretot de Barcelona i França.

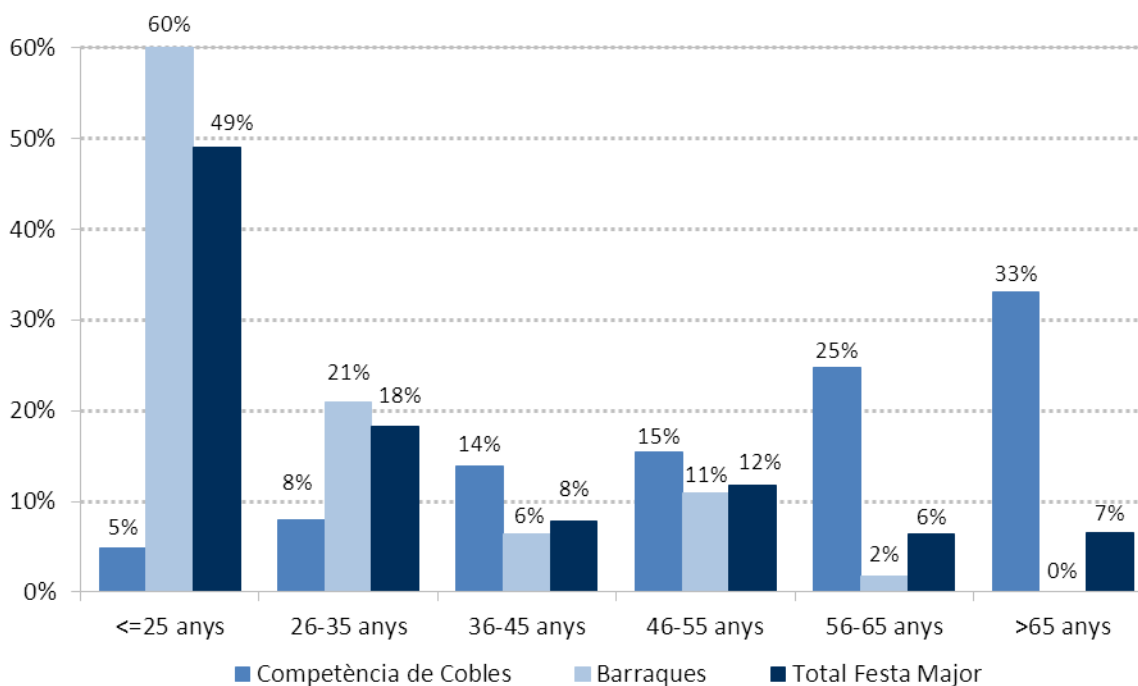
Gràfic 1. Procedència dels visitants a la Competència de Cobles i a l'espai de les Barraques

14.2. Edat

El gràfic 2 mostra la mitjana d'edat dels participants a la festa de Sant Martíà per tipologia d'actes. Les mitjanes d'edat són diferents, segons si els visitants van a les activitats sardanistes o a les Barraques: les activitats de sardanes tenen un perfil de seguidors i practicants de més edat, tot i que hi ha certa permeabilitat entre els assistents a tots dos tipus d'actes. S'ha de tenir en compte, a més, que les enquestes a Barraques es van fer passades les 11 de la nit.

Gràfic 2. Edat dels visitants a la Competència de Cobles i a l'espai de les Barraques

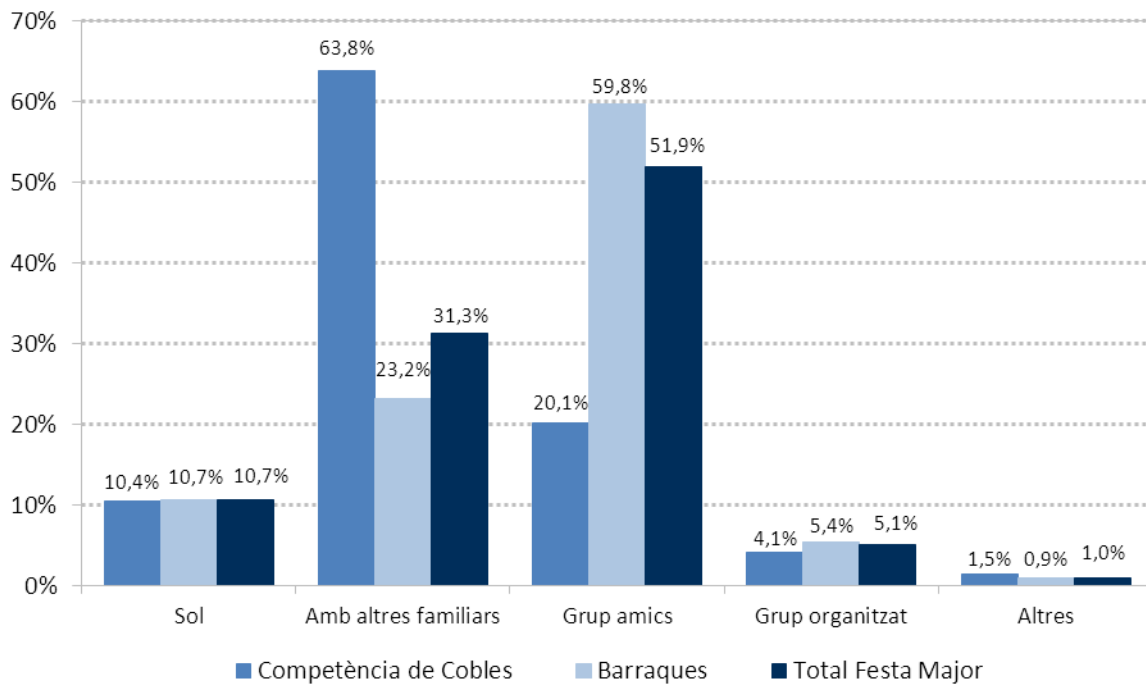
Per franges d'edat, les tendències dels visitants de les dues tipologies d'actes segueixen evolucions inverses. A la programació sardanista, la franja amb més visitants és la de més de 65 anys i a l'espai de Barraques, un 60 % dels assistents tenen com a màxim 25 anys.

Gràfic 3. Visitants a la Competència de Cobles i a l'espai de les Barraques per franges d'edat

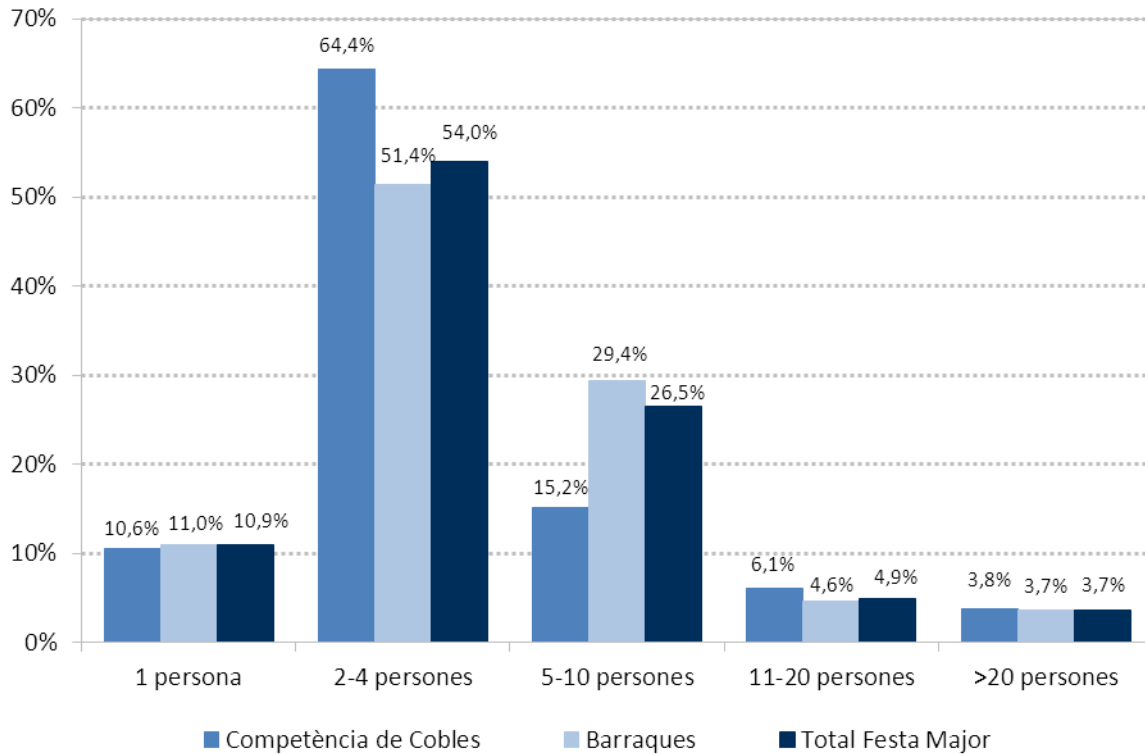
14.3. Acompanyants

En resposta a la pregunta de si els enquestats anaven sols o acompanyats, hi ha disparitat de resultats entre els assistents als actes del Foment de Banyoles i els de les Barraques. Es fa palès que les activitats sardanistes atrauen un públic que participa majoritàriament en família, mentre que el perfil de visitant de les Barraques prefereix el grup d'amics per participar de la festa.

Gràfic 4. Acompanyants dels visitants a la Competència de Cobles i a l'espai de les Barraques

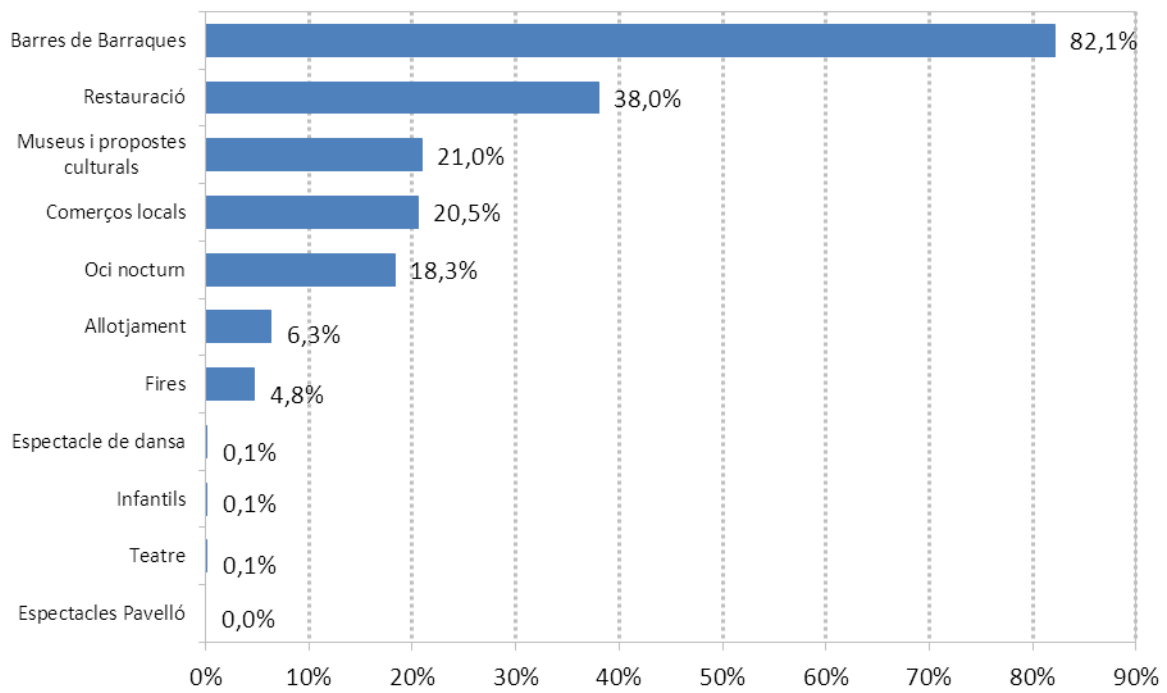

Pel que fa a la mida dels grups de persones que visiten la Festa Major de Sant Martirià, predominen els grups d'entre 2 i 4 persones, ja siguin d'amics o famílies. En aquest cas, no hi ha diferències significatives entre les activitats sardanistes i de Barraques, ja que la tendència general és similar.

Gràfic 5. Mida dels grups de visitants a la Competència de Cobles i a l'espai de les Barraques

14.4. Serveis utilitzats pels participants a la festa

Els serveis més utilitzats a la festa són les barres de les Barraques, que superen de llarg els de restauració. De fet, 4 de cada 5 assistents a la festa fan com a mínim una consumició a les barres de l'espai de les Barraques. Per altra banda, els museus i altres propostes culturals, els comerços locals i l'oci nocturn aconsegueixen atreure consum d'una cinquena part dels assistents a la festa. La resta de serveis es beneficien testimonialment de la presència del públic de la festa.

Gràfic 6. Serveis utilitzats pels visitants a la Festa Major de Sant Martírià

15. Annexos

15.1 Treball de camp

El treball de camp va consistir en una enquesta als assistents a la festa el divendres, el dissabte i el diumenge durant les activitats organitzades pel Foment de Banyoles i a l'espai de les Barraques. Les característiques de la presa de dades són les següents:

Disseny de l'enquesta	Direcció del treball tècnic
Realització de l'enquesta	Enquestadors facilitats pel Foment de Banyoles i l'Agrupació Barraques
Enquestes fetes	380
Nivell de confiança	95,5 %
Error de mostreig	± 4,98 %
Univers	Assistents a la festa de Sant Martíà majors de 16 anys
Selecció de la mostra	Aleatòria
Lloc de les enquestes	Plaça Major, passeig de la Draga i recinte Barraques
Temps de realització	Divendres, dissabte i diumenge de la festa de Sant Martíà (17-19 d'octubre de 2014), segons programació en períodes intermitents compresos entre les 19 h i la 1 h de la matinada.

15.2 Persones entrevistades

Durant el mes d'octubre es van fer un seguit d'entrevistes a persones vinculades a la vida cultural, econòmica, social i institucional de Banyoles. Entre elles hi havia una selecció de persones vinculades directament a Festa Major de Sant Martíà tant en el paper d'organitzadors com en el de beneficiaris de l'impacte econòmic de l'esdeveniment. En total es van entrevistar 14 persones, segons la llista següent:

NOM	ENTITAT
Jordi Bosch Batlle	Regidor cultura i festes de Banyoles
Raquel Arbussà	Tècnica de turisme
Adrià Dilmé	President Agrupació Barraques
Andreu Bramon	Producció Tècnica Barraques
Ferriol Masó, Leto	Membre històric de l'Agrupació de Barraques i especialista de la seva història
Quim Vila	Associació Gàrgoles de Foc (Diables)
Joel Bruch	President Colla Castellera Els Esperxats de l'Estany
Joan Frigola	Associació Banyoles Comerç i Turisme
Joan Ramon Corominas	Hotel Mirallac
Laura Moreno	Patronat de Turisme Costa Brava Girona
Joan Lleal	President del Foment Banyoles
Xavier Casadevall	Tècnic de festes Ajuntament Banyoles
Josep Ametller	Restaurant La Cisterna
Ramon Coromina	Alberg de Banyoles

15.3 Qüestionari

ACTIVITAT: PUNT: DIA: HORA:

ESTUDI IMPACTE ECONÒMIC DE LA FESTA DE SANT MARTIRIÀ DE BANYOLES 2014
PERFIL DEL VISITANT I DESPESA GENERADA

** Es considerarà àrea d'influència de l'estudi la comarca del Pla de l'Estany (Banyoles, Camós, Cornellà del Terri, Crespià, Esponellà, Fontcoberta, Palol de Revardit, Porqueres, Sant Miquel de Campmajor, Serinyà, Vilademuls)*

Bon dia / bona tarda. Estem fent un estudi per conèixer l'opinió dels visitants de la festa de Banyoles, serieu tan amable de contestar unes preguntes. Es garanteix l'anonimat i el secret estadístic de tota la informació que ens proporcioneu i no es podran divulgar de cap manera les respostes individuals ni s'utilitzaran per a cap finalitat que no sigui l'elaboració d'un estudi d'opinió. Us agraïm la vostra col·laboració.

P 1 ON RESIDIU? (Si és Catalunya especifiqueu el municipi; si és Espanya, la província, i si és l'estranger, el país)
 Lloc de residència:

P 2 SOU RESPECTE AL PLA DE L'ESTANY:
 Visitant amb pernoctació al Pla de l'Estany1
 Visitant amb pernoctació fora del Pla de l'Estany2
 Visitant sense pernoctació 3 (Anar a P 6)
 Viviu habitualment al Pla de l'Estany.....4 (Anar a P 6)

P 3 A QUINA LOCALITAT US ALLOTGEU (si és diferent del domicili habitual)?

Nom localitat1
 És al Pla de l'Estany? 2
 És fora del Pla de l'Estany? 3

P 4 EN QUIN TIPUS D'ALLOTJAMENT US ESTEU?

Hotel1
 Hostal o pensió2
 Càmping3
 Apartament lloguer4
 Casa de familiars i amics5
 Casa de turisme rural6
 Segona residència7
 Altres (especifiqueu-los) 8

P 5 QUANTES NITS PERNOCTEU fora del domicili habitual?

(PER A TOTHOM)

P 6 HEU VISITAT O PENSEU VISITAR:

Activitats de les Barraques1
 Activitats del Programa de la Competència de Cobles 2
 Altres activitats de la Festa Major 3

P 7 INDIQUEU, SI US PLAU, SI DURANT LA VOSTRA ESTADA O PARTICIPACIÓ A LA FESTA HEU UTILITZAT O PENSEU UTILITZAR ELS SERVEIS SEGÜENTS: (Llegiu)

Barres de Barraques 1
 Restauració (restaurants, bars, cafeteries)2
 Allotjament.....3
 Comerços locals.....4
 Museus i propostes culturals.....5
 Oci nocturn (bars de nit, discoteques, etc.).....6
 Altres (especifiqueu-los)7

P 8 SI US PLAU, INDIQUEU QUANT PENSEU GASTAR PER PERSONA I DIA DE MITJANA, ELS DIES QUE PASSEU AL PLA DE L'ESTANY (SENSE INCLoure TRANSPORT)

€ (PERSONA I DIA)

P 9 INDIQUEU, SI US PLAU, APROXIMADAMENT, COM ES DISTRIBUEIX AQUESTA DESPESA EN %.

Barres de Barraques %
 Restauració, bars i barres %
 Allotjament %
 Comerços locals %
 Museus i propostes culturals..... %
 Oci nocturn (bars de nit, discoteques) %
 Altres activitats (especifiqueu-les) %

Total.....100%

P 10 SEXE:

Home 1
 Dona 2

P 11 EDAT:

P 12 AMB QUI HEU VINGUT ACOMPANYAT? (Llegiu)

Sol.....1
 Amb familiars.....2
 Grup d'amics3
 Grup organitzat (club, associació, ...).....4
 Altres (especifiqueu-los)5
 NS/NC6

P 13 DIGUEU, SI US PLAU, EL NOMBRE DE PERSONES AMB QUI VIATGEU, INCLOENT-VOS-HI

OBSERVACIONS: _____

ENQUESTADOR

15.4 Documentació utilitzada

AUTOR / A	TÍTOL	EDITAT	ENLLAÇ
Alexandros Vrettos	The Economic Value of Arts & Culture Festivals/ A Comparison of four European Economic Impact Studies	Maastricht : the author, 2006	http://www.efa-aef.eu/newpublic/upload/efadoc/11/Comperative%20Analysis%20A.%20Vrettos.pdf
Christopher Maughan - Franco Bianchini	The Economic and Social Impact of Cultural Festivals in The East Midlands of England Final Report	De Montfort University, Leicester	http://www.efa-aef.eu/newpublic/upload/efadoc/11/Economic%20and%20social%20impact-final%20report.pdf
Luis Cesar Herrero Prieto	Impacto económico de los macrofestivales culturales: reflexiones y resultados	Portal Iberoamericano de Gestión Cultural	http://www.gestioncultural.org/articulos.php?id_documento=302175
Generalitat de Catalunya	El compte satèl·lit de la cultura de Catalunya 2005	Generalitat de Catalunya/ Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació – Institut d'Estadística de Catalunya	http://www.idescat.cat/cataleg/?tc=c&idp=86&lang=es
BOP Consulting	Edinburgh Festivals Impact Study 2011	BOP Consulting	http://www.eventscotland.org/resources/downloads/
Modest Fluvià, Ricard Rigall i Albert Saló	Protocol d'avaluació de l'impacte econòmic d'esdeveniments i institucions culturals	Departament de Cultura Generalitat de Catalunya	http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/SSCC/GT/Arxius%20GT/ESTU-
Pilar Pastor, Isabel Arnas, María Muñoz i Carlos Gómez	Impacto socioeconómico de las fiestas del Pilar 2010	Ayuntamiento de Zaragoza – Área de Cultura	http://documentos.camarazaragoza.com/economia/destacados/05_impacto%20socioecon%C3%B3mico%20del%20pilar.pdf
José A. Corral	¿Cómo ha ido la feria? Estimación del impacto económico de acontecimientos turísticos: tres estudios de caso	Universidad de Murcia, 2009	http://www.redalyc.org/pdf/398/39812474001.pdf
Agustín Aróstegui Artetxe	El centro "Kursaal" y su impacto económico: un contraste metodológico	Cuadernos de Gestión. Vol 5 – Nº 1 – Año 2005. Instituto de Economía Aplicada a la Empresa de la Universidad del País Vasco	http://www.ehu.es/cuadernosdegestion/documentos/516.pdf
COFAE – Coordinadora de Ferias de Artes Escénicas del Estado	Estudio sobre la actividad y las cifras de contratación en las ferias de 2008 y 2009. Estudio del negocio generado por las ferias de artes escénicas del estado	COFAE - Coordinadora de Ferias de Artes Escénicas del Estado, año 2011	http://www.cofae.net/archivos/21081330017413.pdf
Instituto de Estudios Turísticos	FAMILITUR – Encuesta de Movimientos Turísticos de los Españoles – Informe anual 2010	Instituto de Estudios Turísticos	http://www.iet.tourspain.es/es-ES/estadisticas/familitur/Anuales/Informe%20anual%20de%

CERES – Investigació sociològica i de mercat	Estudi sobre l'impacte econòmic de la Fira Trapezi	TRAPEZI – CAER. Reus 2011	http://www.apcc.cat/media/upload/pdf//infor-me_impacte_trapezi_desglossat_editora_14_12_1.pdf http://revistas.um.es/turismo/article/view/18011/17371
Jose Francisco Perles Ribes	Análisis de Impacto Económico de Eventos: Una Proyección a Fiestas Populares de Proyección Turística – Las Fiestas de	Cuadernos de Turismo 17 (2006) – Universidad de Murcia	
María Devesa Fernández, Luis César Herrero Prieto i José Ángel	Análisis Económico de la Demanda de un Festival Cultural	Estudios de Economía Aplicada (vol 27.1) 2009	http://giec.blogs.uva.es/files/2012/02/eeadevesaherrosanz2009.pdf
Gabinet d'Estudis Econòmics, SA	El Potencial Econòmic del Turisme a l'Alt Penedès, el Baix Llobregat i el Garraf	Cambra de Comerç de Barcelona	http://www.cambrabcn.org/c/document_library/get_file?uuid=f72a2c57-8d09-4ba9-be34-
Gabinet d'Estudis Econòmics, SA	Impacte socioeconòmic del turisme al Berguedà	Cambra de Comerç de Barcelona	http://www.cambrabcn.org/c/document_library/get_file?uuid=242c7b65-1747-480e-964f-
Servei d'Avaluació i Qualitat Oficina Tècnica de Turisme	Estudi de Turisme a Vic	Diputació Barcelona, 2010	http://www.diba.cat/documents/74353/74446/turismelocal-fixers-visitantmramvic10-pdf.pdf
Servei d'Avaluació i Qualitat Laboratori de Turisme	Estudi Perfil del Turisme a Manresa. Fira Mediterrània	Diputació de Barcelona, 2011	http://www.diba.cat/c/document_library/get_file?uuid=77319c7d-2409-4405-b186-
Francisco Juárez Rubio, Mercè Clop Gallart i Carmina Badia Roig	Enquesta sobre l'impacte econòmic i anàlisi del públic de la 20a Fira de Teatre	Col·lecció de la Llotja, 7 (2001), Fira de Teatre, Institut d'Estudis Iler-	
BOP Consulting	Measuring the economic benefits of arts and culture. Practical guidance on research methodologies for arts and cultural organisations	Arts Council England, 2012	https://www.google.es/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CCYQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.arts council.org.uk%2Fmedia%2Fuploads%2Fpdf%2FFi-nal_economic_benefits_of_arts.pdf&ei=orvoV0F7JY4UuzMgsB&usq=AFQJCN5XX8XECmF5szDOEMXTWIdh1Gdw&sig2=RQvChIQSL2gIOHL2FOE5sg&bvm=bv.86475890,d.d24
Eleonora Belfiore and Catriona Firth - The University of Warwick	The future of cultural value. How do we value (and undervalue) culture?	Regents University, London, 2014	http://www2.warwick.ac.uk/research/warwickcommission/futureculture/resources/research/
Audiences London	Researching audiences at outdoor events and festivals. Practical advice for audience research at un-ticketed cultural festivals	Audiences London, 2012	http://culturehive.co.uk/wp-content/uploads/2013/06/BL_Researching-audiences-at-outdoor-events-and-festivals.pdf

BOP Consulting	AV Festival 2010 Evaluation	BOP Cosulting, 2010	http://www.avfestival.co.uk/documents/
Arts Council England	The value of arts and culture to people and society, an evidence review	Arts Council England, 2014	http://www.artscouncil.org.uk/media/uploads/pdf/The-value-of-arts-and-culture-to-people-and
Daniel Fujiwara, Laura Kudrma, Paul Dolan	Quantifying the Social Impacts of Culture and Sport	Department for Culture, Media and Sport, 2014	https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/304896/Quantifying_the_Social_Impacts_of_Culture_and_Sport.p
Corey Allan, Arthur Grimes and Suzi Kerr - Motu Economic and	Value and Culture - An Economic Framework	New Zealand Ministry for Culture and Heritage	http://www.mch.govt.nz/valueandculture
Advanced Leisure Services	Pla estratègic de turisme de les comarques de Girona 2011 - 2015	Patronat de Turisme Costa Brava Girona, 2011	http://issuu.com/costabravapirineu/docs/af_pla_estrat_gic_baixa
IDESCAT	Pla de l'Estany	IDESCAT	http://www.idescat.cat/emex/?id=28#hffff
Institut d'Estudis Territorials	Pla territorial de les comarques gironines. Estudi econòmic i financer	Departament de Política Territorial i Obres Públiques, 2010	http://www.gencat.cat/territori/plans/ptp_comarques_gironines/7_estudi_economic_fi
Jordi Costa, Eva M. Ferrer, Meritxell Llorente, Raquel Marín i Eva Ros	Pla de l'Estany - Dossiers Comarcals	Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, 2008	http://www.gencat.cat/diue/doc/doc_14251871_1.pdf
Observatori d'Empresa i Ocupació	Indicadors bàsics de producció, ocupació i atur.	Generalitat de Catalunya	http://observatoriempresaiocupacio.gencat.cat/
Agrupació d'Entitats Culturals de Banyoles	L'entitat de la festa: Vint-i-cinc anys de Barraques a Banyoles	Cartipàs Festa Major Sant Martírià 2009	
Laboratori del Nou Turisme – UOC	Els esdeveniments de turisme cultural com a producte turístic. Recomanacions de polítiques d'actuació per a l'Administració local de les comarques gironines	Patronat de turisme Girona Costa Brava, 2010	
Servei d'Estudis de Catalunya Caixa	Anuari econòmic comarcal 2014. Estimació del PIB comarcal 2013	Catalunya Caixa, 2014	http://www.catalunyacaixa.com/docsdlv/Portal/Servicio%20de%20Estudios/Documentos/

Font: *Impacte econòmic de la Festa Major de Sant Martíà a Banyoles 2015*

Autor: *Escena internacional BCN*

Data de publicació: Juny 2015

Edita: Gabinet Tècnic

ISSN: 2385-3255

Dipòsit legal: B 5700-2014

Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada
3.0 No adaptada de Creative Commons